

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

24 грудня 2024 р.

Київ

№ 9-рк

Товариство з обмеженою відповідальністю
«Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн»

Про припинення дій,
що містять ознаки порушення
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції

Антимонopolний комітет України, розглянувши подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції від 23.12.2024 № 127-26.4/87-22/510-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії суб'єкта господарювання, що містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, а саме поширення інформації про властивості пристрою для нагрівання тютюну (аерозолу) IQOS та тютюновмісних виробів (стіків) до нього (далі – Продукція IQOS, IQOS), такого змісту:
 - *«IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами»* (далі – Твердження 1);
 - *«Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння»* (далі – Твердження 2; Твердження 1 та Твердження 2 далі разом – Твердження), а також їх варіації з поясненнями / застереженнями до них.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Товариство з обмеженою відповідальністю «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*) (далі – ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн», Товариство).
- (3) Відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності Товариства є (*інформація, доступ до якої обмежено*).
- (4) Отже, ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (5) До Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) надійшла заява громадянина (*інформація, доступ до якої обмежено*) (далі – Заявник) від 17.12.2021 б/н (вх. Комітету № 14-01/489-АМ від 20.12.2021) про наявність у діях ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» ознак порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації про властивості Продукції IQOS, яка може вводити в оману (далі – Заява).
- (6) В.о. Голови Комітету – державний уповноважений залишив Заяву без руху листом від 04.01.2022 № 127-26.4/09-25, відповідь на який Заявник надав листом від 11.02.2022 б/н (вх. Комітету № 8-01/2000 від 14.02.2022).
- (7) Листом від 16.02.2022 № Ю 1602/22-5 (вх. Комітету № 8-01/176-кі від 17.02.2022) Товариство надало інформацію, документи та пояснення щодо Заяви.
- (8) У зв'язку з введенням воєнного стану в Україні відповідно до Указу Президента «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022, затвердженого Законом України 24.02.2022 № 2102-ІХ, Комітет прийняв розпорядження «Про деякі питання організації діяльності Антимонопольного комітету України в умовах воєнного стану» від 03.03.2022 № 1-рп (далі – Розпорядження № 1-рп), яким постановив, що до припинення чи скасування воєнного стану зупинити розгляд заяв про захист прав / про недобросовісну конкуренцію, поданих до Комітету та рішення щодо яких не прийнято на 25.02.2022, зупинити перебіг строків надання інформації на вимоги та інші запити державних уповноважених Комітету, строки надання відповідей щодо яких припадали на 25.02.2022 та пізніше. Отже, розгляд Заяви було зупинено відповідно до Розпорядження № 1-рп.
- (9) Розпорядженням «Про поновлення розгляду заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, заяв про захист прав про недобросовісну конкуренцію та листів про надання роз'яснень з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги» від 19.07.2022 № 10-рп Комітет поновив розгляд заяв про захист прав про недобросовісну конкуренцію, які зупинено на підставі Розпорядження № 1-рп (зі змінами). Отже, розгляд Заяви було поновлено.
- (10) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 17.08.2022 № 127-26.4/01-1394е Заявника повідомлено про продовження строку розгляду Заяви на 60 календарних днів.
- (11) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» надіслано вимогу Голови Комітету – державного уповноваженого від 22.08.2022 № 127-26.4/01-1442е про надання інформації (далі – Вимога від 22.08.2022).
- (12) Листом від 09.09.2022 № Ю 0909/22-39 (вх. Комітету № 8-01/6740 від 12.09.2022) Товариство звернулося до Комітету з клопотанням про продовження строку надання інформації на Вимогу від 22.08.2022, про результати розгляду якого Товариство повідомлено листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 15.09.2022 № 127-26.4/01-1945е.
- (13) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 22.09.2022 № 127-26.4/01-2086е надіслано запит до Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) про надання інформації, на який МОЗ надало інформацію листом від 12.10.2022 № 26-04/23836/2-22 (вх. Комітету № 6-01/7813 від 14.10.2022).

- (14) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 23.09.2022 № 127-26.4/01-2093е Заявника повідомлено про стан розгляду Заяви.
- (15) Листом від 30.09.2022 № 30/09/22-1 (вх. Комітету № 8-01/580-кі від 03.10.2022) (конфіденційна версія) та листом від 30.09.2022 № 30/09/22-1 (вх. Комітету № 8-01/7657 від 07.10.2022) (неконфіденційна версія) (далі – Відповідь від 30.09.2022) Товариство надало інформацію, документи та пояснення у відповідь на Вимогу від 22.08.2022.
- (16) Розпорядженням Голови Комітету – державного уповноваженого від 30.12.2022 № 01/272-р (далі – Розпорядження № 01/272-р) розпочато розгляд справи № 127-26.4/87-22 за ознаками вчинення ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману (далі – Справа).
- (17) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 02.01.2023 № 127-/01-73е ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» направлено копію Розпорядження № 01/272-р, яке відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 0303515436831 Товариство отримало 09.01.2023.
- (18) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 02.01.2023 № 127-26.4/01-93е Заявнику направлено лист про результати розгляду Заяви та повідомлення про початок розгляду Справи, яке відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 0303515437331 Заявник отримав 13.01.2023.
- (19) Листом від 06.01.2023 № Ю 0601/23-2 (вх. Комітету № 8-01/28-кі від 06.01.2023) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» звернулося до Комітету з клопотанням щодо зміни тексту повідомлення, розміщеного на офіційному вебсайті Комітету про початок розгляду справи за ознаками вчинення Товариством порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» (далі – Клопотання 2), про результати розгляду якого Голова Комітету – державний уповноважений повідомив Товариство листом від 27.01.2023 № 230-17.1/01-3003е.
- (20) Листом від 18.01.2023 № 23-12 (вх. Комітету № 8-01/62-кі від 19.01.2023) Американська торгівельна палата в Україні звернулася до Комітету з клопотанням розглянути Клопотання 2.
- (21) Листом від 25.01.2023 б/н (вх. Комітету № 8-01/2321 від 26.01.2023) Товариство звернулося до Комітету з клопотанням про проведення робочої зустрічі, про результати розгляду якого Голова Комітету – державний уповноважений повідомив Товариство листом від 02.02.2023 № 127-26.4/01-3380.
- (22) Приватному акціонерному товариству «Джей Ті Інтернешнл Компані Україна» (далі – ПрАТ «Джей Ті Інтернешнл Компані Україна») надіслано вимогу Голови Комітету – державного уповноваженого від 30.01.2023 № 127-26.4/01-3081е про надання інформації (далі – Вимога від 30.01.2023).
- (23) Підприємству з іноземною інвестицією «Імперіал Тобако Юкрейн» (далі – ПП «Імперіал Тобако Юкрейн») надіслано вимогу Голови Комітету – державного уповноваженого від 30.01.2023 № 127-26.4/01-3079е про надання інформації, на яку ПП «Імперіал Тобако Юкрейн» надало інформацію та пояснення листом від 27.02.2023 № 36/Ю (вх. Комітету № 8-01/280-кі від 06.03.2023).

- (24) Службовою запискою від 31.01.2023 № 127-01/724 до матеріалів Справи долучено матеріали заяви Асоціації «Виробників Тютюнових Виробів» від 03.05.2019 № 19 (вх. Комітету № 8-01/131-АМ від 11.05.2019) про наявність у діях групи компаній Філіп Морріс у складі приватного акціонерного товариства «Філіп Морріс Україна» та ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, а саме, – поширення інформації про якість та характеристики пристрою для нагрівання тютюну та тютюнових виробів для електричного нагрівання (тютюнових стіків) під торговельними марками IQOS та HEETS.
- (25) Товариству з обмеженою відповідальністю «Бритіш Американ Тобакко Сейлз Енд Маркетинг Україна» (далі – ТОВ «Бритіш Американ Тобакко Сейлз Енд Маркетинг Україна») надіслано вимогу Голови Комітету – державного уповноваженого від 09.02.2023 № 127-26.4/01-3831е про надання інформації (далі – Вимога від 09.02.2023).
- (26) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 14.02.2023 № 127-26.4/01-4012е надіслано запит до Американської торгівельної палати в Україні про надання інформації.
- (27) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 14.02.2023 № 127-26.4/01-4013е надіслано запит до Європейської Бізнес Асоціації (далі – ЄБА) про надання інформації, на який ЄБА надано інформацію листом від 07.03.2023 № 163/2023/55 (вх. Комітету № 8-01/4407 від 08.03.2023).
- (28) Листом від 21.02.2023 № 70/01 (вх. Комітету № 8-01/3805 від 21.02.2023) ПрАТ «Джей Ті Інтернешнл Компані Україна» звернулось до Комітету з клопотанням про продовження строку надання інформації на Вимогу від 30.01.2023, про результати розгляду якого Комітет повідомив ПрАТ «Джей Ті Інтернешнл Компані Україна» листом від 22.02.2023 № 127-26.4/01-4330е.
- (29) Листом від 08.03.2023 № [442Е/23ЦКО] (вх. Комітету № 8-01/4413 від 08.03.2023) ТОВ «Бритіш Американ Тобакко Сейлз Енд Маркетинг Україна» звернулось до Комітету з клопотанням про продовження строку надання інформації на Вимогу від 09.02.2023, про результати розгляду якого Голова Комітету – державний уповноважений повідомив ТОВ «Бритіш Американ Тобакко Сейлз Енд Маркетинг Україна» листом від 10.03.2023 № 127-26.4/01-4888е.
- (30) Листом від 20.03.2023 № 119/01 (вх. Комітету № 8-01/342-кі від 20.03.2023) (конфіденційна версія) та листом від 20.03.2023 № 119/01 (вх. Комітету № 8-01/4865 від 20.03.2023) (неконфіденційна версія) ПрАТ «Джей Ті Інтернешнл Компані Україна» надано інформацію та пояснення у відповідь на Вимогу від 30.01.2023.
- (31) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 22.03.2023 № 127-26.4/01-5215е надіслано запит до громадської організації «Центр громадянського представництва «Життя» (далі – ГО «Життя») про надання інформації, на який ГО «Життя» надано інформацію листом від 24.05.2023 № 26 (вх. Комітету № 8-01/7342 від 25.05.2023).
- (32) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 22.03.2023 № 127-26.4/01-5220е надіслано запит до Асоціації «Виробників тютюнових виробів» про надання інформації.
- (33) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 22.03.2023 № 127-26.4/01-5221е надіслано запит до Української Асоціації виробників тютюнових

виробів «Укртютюн» (далі – Асоціація «Укртютюн») про надання інформації, на який Асоціацією «Укртютюн» надано інформацію листом від 11.04.2023 № 17/54 (вх. Комітету № 8-01/5695 від 12.04.2023).

- (34) Листом від 10.04.2023 № 742є/23ЦКО (вх. Комітету № 8-01/446-кі від 10.04.2023) ТОВ «Бритіш Американ Тобакко Сейлз Енд Маркетинг Україна» надало інформацію та пояснення у відповідь на Вимогу від 09.02.2023.
- (35) Листом від 22.05.2023 б/н (вх. Комітету № 8-01/689-кі від 23.05.2023) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» надало пояснення на Розпорядження № 01/272-р (конфіденційна та неконфіденційна версія) (далі – Пояснення від 22.05.2023).
- (36) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 25.05.2023 № 127-26.4/01-3432 надіслано запит до представництва Всесвітньої організації охорони здоров'я в Україні (далі – Представництво ВООЗ) про надання інформації (далі – Запит 1).
- (37) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 25.05.2023 № 127-26.4/01-3431 надіслано запит до Національної академії медичних наук України (далі – НАМН) про надання інформації, на який НАМН надано інформацію листом від 05.06.2023 № 1-03/813 (вх. Комітету № 10-01/7808 від 06.06.2023).
- (38) Актом фіксації вебсайту <https://iqos.com.ua> (далі – Вебсайт) від 11.06.2023 № 11/06, складеним працівниками Комітету, зафіксовано інформацію, зокрема у вигляді Тверджень, а також інші варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них.
- (39) Актом фіксації Вебсайту від 14.06.2023 № 14/06/2023, складеним працівниками Комітету, зафіксовано інформацію, зокрема у вигляді Тверджень, а також інші варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них.
- (40) Листом від 22.06.2023 б/н (вх. Комітету № 8-01/8498 від 22.06.2023) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» надано Науковий Експертний Висновок від 20.06.2023 б/н, а також пояснення Товариства щодо такого висновку (далі – Висновок від 20.06.2023).
- (41) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 05.07.2023 № 127-26.4/01-8140є надіслано запит до МОЗ про надання інформації, на який МОЗ надало інформацію листом від 04.08.2023 № 26-04/21484/2-23 (вх. Комітету № 6-01/9774 від 04.08.2023) (далі – Відповідь МОЗ).
- (42) Листом Голови Комітету – державного уповноваженого від 24.07.2023 № 127-26.4/01-8524є надіслано повторний запит до Представництва ВООЗ про надання інформації (далі – Запит 2).
- (43) Листом від 06.07.2023 № 1149//23 (вх. Комітету № 15-01/9803 від 04.08.2023) Представництво ВООЗ надало інформацію у відповідь на Запит 1 та Запит 2 (далі – Відповідь Представництва ВООЗ).
- (44) Федеральна Торговельна Комісія США направила Комітету лист від 12.07.2023 № б/н (вх. Комітету № 15-01/9367 від 20.07.2023) про надання інформації.
- (45) Актом фіксації Вебсайту від 24.07.2023 № 24/07/2023, складеним працівниками Комітету, зафіксовано інформацію, зокрема у вигляді Тверджень, а також інші варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них.

- (46) Листом від 29.08.2023 б/н (вх. Комітету № 8-01/10595 від 29.08.2023) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» надано Науковий Експертний Висновок б/н від 23.08.2023, а також пояснення Товариства щодо такого висновку (далі – Висновок від 23.08.2023).
- (47) Актом фіксації від 05.09.2023 № 05/09, складеним працівниками Комітету, зафіксовано посилення в мережі Інтернет, зазначені у Відповіді Представництва ВООЗ та Відповіді МОЗ (далі – Акт фіксації № 05/09).
- (48) Актом фіксації Вебсайту від 05.12.2023 № 05/12-01, складеним працівниками Комітету, зафіксовано інформацію, зокрема у вигляді Тверджень, а також інші варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них.
- (49) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» надіслано вимогу Голови Комітету – державного уповноваженого від 06.12.2023 № 127-26.4/01-12726е про надання інформації (далі – Вимога від 06.12.2023).
- (50) Листом від 18.12.2023 № Ю 1812/23-88 (вх. Комітету № 8-01/14952 від 18.12.2023) Товариство звернулось до Комітету з клопотанням про проведення робочої зустрічі, про результати розгляду якого Голова Комітету – державний уповноважений повідомив Товариство листом від 17.01.2024 № 127-26.4/01-515е.
- (51) Листом від 25.12.2023 б/н (вх. Комітету № 8-01/15322 від 26.12.2023) Товариство звернулось до Комітету з клопотанням про продовження строку надання інформації на Вимогу від 06.12.2023, про результати розгляду якого Голова Комітету – державний уповноважений повідомив Товариство листом від 01.01.2024 № 127-26.4/01-28е.
- (52) Листом від 09.02.2024 б/н (вх. Комітету № 8-01/150-кі від 12.02.2024) та листом від 10.01.2024 № 18 (вх. Комітету № 8-01/426 від 11.01.2024) Товариство надало інформацію та пояснення у відповідь на Вимогу від 06.12.2023.
- (53) Товариству з обмеженою відповідальністю «Логістик Сервіс Провайдер» (далі – ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер») надіслано вимогу Голови Комітету – державного уповноваженого від 23.02.2024 № 127-26.4/01-1930е про надання інформації (далі – Вимога від 23.02.2024).
- (54) Актом фіксації Вебсайту від 27.02.2024 № 27/02-01, складеним працівниками Комітету, зафіксовано інформацію, зокрема у вигляді Тверджень, а також інші варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них.
- (55) Листом від 11.03.2024 № 1103/1-к (вх. Комітету № 8-01/3283 від 11.03.2024) ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» звернулось до Комітету з клопотанням про продовження строку надання інформації на Вимогу від 23.02.2024, про результати розгляду якого Голова Комітету – державний уповноважений повідомив листом від 13.03.2024 № 127-26.4/01-2498е.
- (56) Листом від 26.03.2024 № 2603/1-в (вх. Комітету № 8-01/542-кі від 28.03.2024) ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» надано інформацію та пояснення у відповідь на Вимогу від 23.02.2024.
- (57) Приватному акціонерному товариству «Філіп Морріс Україна» (далі – ПрАТ «Філіп Морріс Україна») надіслано вимогу Голови Комітету – державного уповноваженого від 20.03.2024 № 127-26.4/01-2853е про надання інформації (далі – Вимога від 20.03.2024), відповідь на яку надано листом від 15.04.2024 б/н (вх. Комітету № 8-01/650-кі від 17.04.2024).

- (58) ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» надіслано вимогу Голови Комітету – державного уповноваженого від 30.04.2024 № 127-26.4/01-4395е про надання інформації (далі – Вимога від 30.04.2024).
- (59) Державній установі «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» (далі – ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ») надіслано вимогу Голови Комітету – державного уповноваженого від 30.04.2024 № 127-26.4/01-4394е про надання інформації, на яку ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ» надало відповідь листом від 13.05.2024 № 04-11/13/374-к/452-к/24 (вх. Комітету № 8-01/6707 від 13.05.2024).
- (60) Актом фіксації вебсайту <https://www.pmi.com> (далі – Вебсайт РМІ) від 08.05.2024 № 08/05-01, складеним працівниками Комітету, зафіксовано інформацію, зокрема у вигляді варіацій Твердження 1.
- (61) Актом фіксації Вебсайту від 09.05.2024 № 09/05-01, складеним працівниками Комітету, зафіксовано інформацію, зокрема у вигляді Тверджень, а також інші варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них.
- (62) Листом від 13.05.2024 № 1305/1-к (вх. Комітету № 8-01/6823 від 15.05.2024) ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» звернулось до Комітету з клопотанням про продовження строку надання інформації на Вимогу від 30.04.2024, про результати розгляду якого Голова Комітету – державний уповноважений повідомив листом від 17.05.2024 № 127-26.4/01-5053е.
- (63) МОЗ надіслано вимогу Голови Комітету – державного уповноваженого від 15.05.2024 № 127-/01-4970е (далі – Вимога від 15.05.2024).
- (64) Листом від 24.05.2024 № 2405/1-в (вх. Комітету № 8-01/904-кі від 27.05.2024) ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» надало інформацію та пояснення у відповідь на Вимогу від 30.04.2024.
- (65) Листом від 27.05.2024 № 26-04/21805/2-24 (вх. Комітету № 6-01/7323 від 27.05.2024) МОЗ звернулось до Комітету з клопотанням про продовження строку надання інформації на Вимогу від 15.05.2024, про результати розгляду якого Голова Комітету – державний уповноважений повідомив листом від 29.05.2024 № 127-26.4/01-5423е.
- (66) Заявнику надіслано лист Голови Комітету – державного уповноваженого від 27.05.2024 № 127-26.4/01-5342е щодо пропозицій до формування питань, які потребують включення до анкет опитування споживачів.
- (67) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» надіслано лист Голови Комітету – державного уповноваженого від 27.05.2024 № 127-26.4/01-5343е щодо пропозицій до формування питань, які потребують включення до анкет опитування споживачів.
- (68) Листом б/д б/н (вх. Комітету № 8-01/7484 від 03.06.2024) Заявник надав пропозиції до формування питань, які, на думку останнього, слід включити до анкет опитування споживачів.
- (69) Листом від 03.06.2024 б/н (вх. Комітету № 8-01/972-кі від 04.06.2024) Товариство надало пропозиції до формування питань, які, на думку останнього, слід включити до анкет опитування споживачів.
- (70) Дорученням Голови Комітету від 06.06.2024 № 13-01/614 міжобласні територіальні відділення Комітету уповноважені на проведення опитування споживачів із метою отримання додаткових доказів (інформації) для встановлення фактичних обставин, зокрема сприйняття споживачами інформації, що є предметом Справи, а також впливу

та/або можливості впливу такої інформації на наміри споживачів щодо придбання Продукції IQOS, що імпортується та реалізується Товариством (далі – Доручення).

- (71) Листом від 07.06.2024 № 26-04/23386/2-24 (вх. Комітету № 6-01/7830 від 07.06.2024) МОЗ надало інформацію у відповідь на Вимогу від 15.05.2024 (далі – Відповідь МОЗ від 07.06.2024).
- (72) Актом фіксації YouTube-каналу «IQOS Україна» від 11.06.2024 № 11/06, складеним працівниками Комітету, зафіксовано інформацію, зокрема у вигляді Тверджень, а також інші варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них.
- (73) Східне міжобласне територіальне відділення Комітету листом від 14.06.2024 № 70-02/1604е (вх. Комітету № 70-01/2608 від 17.06.2024) надало результати опитування споживачів.
- (74) Північне міжобласне територіальне відділення Комітету листами від 14.06.2024 № 60-02/3016е (вх. Комітету № 60-01/2611 від 17.06.2024) та від 25.06.2024 № 60-02/3302е (вх. Комітету № 60-01/2725 від 25.06.2024) надало результати опитування споживачів.
- (75) Західне міжобласне територіальне відділення Комітету листом від 14.06.2024 № 63-02/1809е (вх. Комітету № 63-01/2600 від 14.06.2024) надало результати опитування споживачів.
- (76) Південно-східне міжобласне територіальне відділення Комітету листом від 14.06.2024 № 54-02/1343е (вх. Комітету № 54-01/2599 від 14.06.2024) надало результати опитування споживачів.
- (77) Південно-західне міжобласне територіальне відділення Комітету листом від 14.06.2024 № 72-02/1332е (вх. Комітету № 72-01/2597 від 14.06.2024) надало результати опитування споживачів.
- (78) Південне міжобласне територіальне відділення Комітету листом від 14.06.2024 № 65-02/1705е (вх. Комітету № 65-01/2607 від 14.06.2024) надало результати опитування споживачів.
- (79) За результатами проведеного опитування споживачів складено підсумковий звіт № 1 від 26.06.2024.
- (80) Листом від 01.07.2024 б/н (вх. Комітету № 8-01/8817 від 01.07.2024) Товариство звернулось до Комітету з клопотанням про проведення робочої зустрічі, про результати розгляду якого Голова Комітету – державний уповноважений повідомив листом від 19.12.2024 № 127-26.4/01-12279е.
- (81) Листом від 19.12.2024 № 127-26.4/01-12281е Голови Комітету – державного уповноваженого Заявнику запропоновано взяти участь в засіданні Комітету.
- (82) Листом від 19.12.2024 № 127-26.4/01-12280е Голови Комітету – державного уповноваженого Товариству запропоновано взяти участь в засіданні Комітету.
- (83) Актом фіксації Вебсайту від 20.12.2024 № 20/12-01, складеним працівниками Комітету, зафіксовано інформацію, зокрема у вигляді Тверджень, а також інші варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них.
- (84) Актом фіксації Вебсайту РМІ, YouTube-каналу «IQOS Україна» від 23.12.2024 № 23/12-01, складеним працівниками Комітету, зафіксовано інформацію, зокрема у вигляді Тверджень, а також інші варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4.1. Обставини, які повідомив Заявник

- (85) У Заяві Заявник зазначає, що протягом 2018-2021 років був споживачем Продукції IQOS компанії Філіп Морріс Інтернешнл (англ. Philip Morris International) (далі – РМІ).
- (86) За твердженням Заявника, Товариство поширювало про Продукцію IQOS твердження щодо більшої безпечності такої продукції у порівнянні зі звичайними сигаретами.
- (87) Такими твердженнями, зокрема, є: «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами», «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння», а також іншу інформацію та твердження про те, що куріння Продукції IQOS є безпечнішою альтернативою курінню сигарет (далі – Інформація про властивості Продукції IQOS).
- (88) На думку Заявника, Товариство, поширюючи інформацію про властивості Продукції IQOS та залучаючи до цього блогерів та людей, які мають вплив на тисячі та мільйони людей, намагалося створити певний образ того, що курити таку продукцію «модно та популярно».
- (89) Інформація про властивості Продукції IQOS поширювалася Товариством на Вебсайті, у соціальних мережах¹, у багатьох публікаціях у мережі Інтернет², на упаковках HEETS тощо.
- (90) Зазначена інформація в сукупності створювала в Заявника враження, що Продукція IQOS є менш шкідливою, і, відповідно, завдає меншої шкоди здоров'ю споживача в порівнянні зі звичайними сигаретами, що й вплинуло на наміри Заявника стати споживачем такої продукції.
- (91) Разом із цим, на думку Заявника, поширювана інформація про властивості Продукції IQOS не є повною, точною та правдивою, оскільки відсутні підстави стверджувати, що Продукція IQOS є безпечнішою альтернативою курінню сигарет у зв'язку з таким.
- (92) По-перше, перед випуском Продукції IQOS на ринок в Україні не було проведено аналізу вмісту всіх канцерогенів в аерозолі, що було встановлено Заявником, зокрема під час аналізу інформації з Вебсайту.
- (93) Так, на Вебсайті розміщено висновки санітарно-епідеміологічних експертиз, що мали б підтверджувати безпечність Продукції IQOS: № 602-123-20-3/1391 від 28.01.2019; № 12.2-18-3/1654 від 26.07.2019; № 602-123-20-3/26013 від 13.06.2018; № 602-123-20-3/1391 від 28.01.2019; № 12.2-18-3/5200 від 16.03.2020;

¹ <https://www.instagram.com/>

² <https://www.kyivpost.com/ukraine-politics/investigation-iqos-uses-instagram-influencers-to-target-youth-in-ukraine.html>; https://assets.tobaccofreekids.org/press_office/2019/IQOS-mktg.pdf; <https://minfin.com.ua/ua/2021/02/26/60623854/>; https://zaxid.net/chomu_vsi_kurtsi_perehodyat_na_iqos_shho_tse_za_malenkiy_gadzhet_v_ruka_u_lyudey_n1512583; https://lite.rbc.ua/ua/ukr/stil_zhizni/pochemu-reshil-pereyti-iqos-lichnyy-oput-1607095942.html; <https://ua.korrespondent.net/business/4136741-IQOS-i-veipy-realna-nebezpeka-chy-liakalka>; <https://tsn.ua/ukrayina/10-prichin-chomu-ya-pereyshla-na-iqos-i-ne-povernulasya-do-cigarok-osobista-istoriya-1767403.html>; <https://vogue.ua/article/fashion/aksessuary/iqos-modnyy-podarok-na-den-svyatogo-valentina-39570.html>; <https://vogue.ua/article/fashion/brend/veshch-dnya-novyy-gadzhet-iqos-3-duo-38544.html>; <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/zolotoy-vek-5-novogodnih-podarkov-v-ottenke-zolota.html>; https://www.ftc.gov/system/files/documents/public_statements/410531/831014deceptionstmt.pdf; https://lite.rbc.ua/ua/ukr/stil_zhizni/pochemu-reshil-pereyti-iqos-lichnyy-oput-1607095042.html; <https://vogue.ua/article/fashion/aksessuary/iqos-modnyy-podarok-na-den-svyatogo-valentina.html>; <https://vogue.ua/article/fashion/brend/veshch-dnya-novyy-gadzhet-iqos-3-duo.html>; https://project.liga.net/projects/serise_doslidzen/; <https://myglo.com.ua/pages/faq#section-1>; <https://myglo.com.ua/pages/faq#section-4>; https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/inf_FIN-Omnibus2020_1-1_page-0001.jpg.

- № 12.2-18-3/11197 від 21.05.2020; № 12.2-18.3/23541 від 09.10.2020; № 12.2-18-3/20900 від 11.09.2020; № 12.2-18.3/25874 від 05.11.2020; № 12.2-18.3/17287 від 28.09.2021 (далі разом – Висновки експертиз), складені Комісією з державної санітарно-епідеміологічної експертизи при головному державному санітарному лікареві України Наукового центру превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя Міністерства охорони здоров'я України.
- (94) У Висновках експертиз вказано, що об'єкти експертизи відповідають встановленим медичним критеріям безпеки.
- (95) Разом із тим, на думку Заявника, під час проведення вказаних експертиз не було досліджено наявність канцерогенів в аерозолі IQOS, що виділяється при курінні тютюновмісних стіків HEETS, а досліджено лише вміст таких канцерогенів у тютюні, на підтвердження чого Заявник надав лист державного підприємства «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя МОЗ» (далі – Центр Медведя) від 27.10.2021 № 3/10-А-705.
- (96) По-друге, на думку Заявника, в Україні немає стандарту проведення експертизи на вміст у пристрої для нагрівання тютюну – аерозолі IQOS канцерогенів, що виділяються при використанні тютюнових виробів для електричного нагрівання (далі – ТВЕН), а також немає установ, що акредитовані на проведення таких експертиз.
- (97) На підтвердження зазначеного Заявник надав листи від таких установ: Центру Медведя від 27.10.2021 № 3/10-А-705, Львівського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України від 08.11.2021 № 3665/03/вих.-21 та державної установи «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України» від 15.11.2021 № 24/3148.
- (98) Крім того, Заявник надав Комітету лист ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ» від 23.09.2021 № 26/863-к/770-к/21 (далі – Лист від 23.09.2021), у якому, зокрема зазначено, що згідно з інформаційним листом ВООЗ (друга редакція) 2020 року ТВЕНи: містять тютюн і відносяться до тютюнових виробів; піддають користувача впливу токсичних продуктів нагрівання, в деяких випадках, характерні тільки для ТВЕНів, і потенційно здатних також впливати на оточуючих; виділяють токсичні речовини, аналогічні тим, які містяться в сигаретному димі, багато з яких можуть викликати рак.
- (99) У Листі від 23.09.2021 зазначено, що в деяких випадках ТВЕНи виділяють токсичні речовини у більших концентраціях, ніж у еталонному сигаретному димі або речовини, які у ньому відсутні.
- (100) Крім того, на даний час твердження про зниження шкоди від ТВЕН порівняно зі звичайними сигаретами не підтверджуються достатніми об'єктивними даними і будь-які заяви про зниження ризику або небезпечного впливу повинні підкріплюватися незалежними дослідженнями. При цьому на сьогодні ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ» не володіє інформацією щодо наявності даних, які б свідчили про те, що ТВЕН є менш шкідливим порівняно з традиційними тютюновими виробами.
- (101) По-третє, Заявник зазначає, що Товариство у своїх публічних комунікаціях активно посилається на позицію Управління з санітарного нагляду за якістю харчових продуктів та медикаментів США (*англ. Food and Drug Administration, укр. Управління з продовольства і медикаментів – підрозділ Міністерства охорони здоров'я та соціальних служб США*), яке, зокрема, відповідає за контроль над виробництвом, просуванням та розповсюдженням тютюнових продуктів у США (далі – FDA).

- (102) Йдеться, зокрема про позицію FDA, що викладена у висновку від 07.07.2020 стосовно заявки Філіп Морріс Продактс С.А. на тютюнові вироби із зміненим ризиком (*англ. Modified Risk Tobacco Product*) (далі – MRTP) відповідно до розділу 911(d) Закону про продукти харчування, лікарські та косметичні засоби для системи IQOS, що розміщений за посиланням³ (далі – Рішення FDA).
- (103) Так, посилаючись на Рішення FDA Товариство стверджує, що «повний перехід від звичайних сигарет до IQOS є таким, що значно зменшує вплив шкідливих та потенційно шкідливих хімікатів на організм курця».
- (104) Проте, на думку Заявника, Товариство замовчує перед українськими споживачами такі застереження FDA:
- FDA визнало, що IQOS не є безпечним, а споживачі під час використання тютюнового виробу зазнають шкоди від певних небезпечних хімічних речовин, які містяться у виробі;
 - FDA не встановило, що використання IQOS знижує ризик споживачів отримати захворювання або що виріб є менш шкідливий, ніж куріння звичайних сигарет;
 - FDA не знайшло, що IQOS може допомогти курцям відмовитися від куріння. Насправді FDA вивчило дані та виявило, що Філіп Морріс не продемонстрував, що докази є достатніми для того, щоб зробити висновок про те, що IQOS знижує ризик захворювання в користувача;
 - FDA також встановило, що система IQOS має властивості викликати звичку, як і звичайні сигарети.
- (105) Окрім того, у Рішенні FDA зазначено, що загальна сукупність доказів була недостатньою для того, щоб продемонструвати, що повний перехід від сигарет до системи IQOS знижує ризик захворювання або шкоди, пов'язаної з тютюном, та заборонило використовувати виробнику вищенаведені формулювання у власних цілях, що вбачається з Рішення FDA (стор. 69-71).
- (106) Отже, не зважаючи на Рішення FDA, в Україні ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн»:
- позиціонує вироби як «продукцію заниженого ризику» та менш шкідливу альтернативу курінню;
 - наголошує на факті допуску на ринок США, при цьому замовчуючи численні обмеження маркетингових стратегій, які були умовою допуску на ринок.
- (107) По-четверте, Заявник посилається на наукові висновки, які, на його думку, підтверджують, що:
- при використанні Продукції IQOS виділяються токсичні речовини, при цьому інколи у дозах більших, ніж при використанні звичайних сигарет;
 - при використанні Продукції IQOS виділяються додаткові канцерогени, які сигарети взагалі не виділяють;
 - немає підстав стверджувати про більшу безпечність Продукції IQOS у порівнянні зі звичайними сигаретами.
- (108) Такими висновками є: «*IQOS: перевірка тверджень Philip Morris International про зменшення впливу*» (в оригіналі – «*IQOS: examination of Philip Morris International's of reduced exposure*»), що розміщене за посиланням⁴. У даному дослідженні науковці

³ <https://www.fda.gov/media/139796/download> (переклад з англійської на українську мову наявний в матеріалах справи).

⁴ https://tobaccocontrol.bmj.com/content/tobaccocontrol/27/Suppl_1/s30.full.pdf

дослідили дані з заяви компанії РМІ, поданої на розгляд FDA (за результатами розгляду якої надано Рішення FDA), на предмет хімічного складу аерозолів та оцінки його впливу на людей для дослідження заяви РМІ щодо зменшення впливу та ризиків. При дослідженні науковці виявили, що рівень 56 складових аерозолів, які не включені в перелік шкідливих та потенційно шкідливих речовин FDA, у викидах IQOS більший ніж в сигаретах. Концентрація 22 таких речовин більша на 200%, а 7 речовин на 1000% в порівнянні з сигаретами.

- (109) Крім того, Заявник стверджує, що у вказаному дослідженні встановлено, що РМІ не оцінювала системного впливу будь-яких неорганічних сполук, фенолів та металів, оскільки РМІ використовувала 1-гідроксипірен, метаболіт пірену (ПАУ) як біомаркер. Дані РМІ також показують значно вищі рівні інших речовин у викидах IQOS порівняно з горючим сигаретним димом. Вплив цих речовин на загальну токсичність чи шкоду IQOS невідомий.
- (110) *«Вплив IQOS погіршує гомеостаз клітин дихальних шляхів людини: пряме порівняння із традиційними сигаретами та електронними сигаретами» (в оригіналі – «IQOS exposure impairs human airway cell homeostasis: direct comparison with traditional cigarette and e-cigarette»)*, що розміщене за посиланням⁵. Автори дослідження зазначають, що більше половини людей, які цікавляться IQOS, ніколи не курять. Тому як електронні сигарети, так і IQOS можуть представляти собою шлюз для нікотинової залежності серед тих, хто ніколи не курить, а не заміну, яка використовується для зменшення шкоди в курців. IQOS може посилити окислювальний стрес і запалення, інфекції, ремоделювання дихальних шляхів і ініціювати зміни в дихальних шляхах користувачів цих пристроїв.
- (111) *«Власні клінічні дані РМІ про біомаркери потенційної шкоди для американців показують, що IQOS нічим не відрізняється від звичайних сигарет» (в оригіналі – «PMI's own in vivo clinical data on biomarkers of potential harm in Americans show that IQOS is not detectably different from conventional cigarettes»)*, що розміщене за посиланням⁶. Автори дослідження зазначили, що незважаючи на докази, які РМІ використовує на підтвердження того, що рівні деяких токсинів в аерозолі IQOS нижчі, ніж у звичайних сигаретах, менша кількість токсичних хімікатів не обов'язково призводить до меншої шкоди при використанні цього продукту. При цьому у висновках вказаного дослідження автори зазначили, що незважаючи на менші рівні токсинів, у порівнянні зі звичайними сигаретами, власні дані РМІ не показують стабільно нижчий ризик заподіяння шкоди людям, які використовують нагрітий тютюновий продукт IQOS, ніж звичайні сигарети.
- (112) *«FDA не повинно дозволяти Philip Morris International продавати IQOS з заявами про зниження ризику або зменшення впливу» (в оригіналі – «FDA should not authorize Philip Morris International to market IQOS with claims of reduced exposure»)*, що розміщене за посиланням⁷. Незалежний аналіз досліджень стосовно тютюнових виробів із модифікованим ризиком дозволяє зробити висновок, що власні дані РМІ не змогли показати стабільно нижчий ризик заподіяння шкоди людям, які використовують IQOS, порівняно зі звичайними сигаретами, оскільки не було статистично значущих відмінностей між IQOS та звичайними сигаретами для 23 із 24 біомаркерів потенційної шкоди. У своїй оцінці заявки РМІ на перепродажну закупівлю тютюнових виробів для IQOS FDA зазначила, що в цілому «дослідження, проведені заявником, не

⁵ <https://openres.ersjournals.com/content/erjor/5/1/00159-2018.full.pdf>

⁶ https://tobaccocontrol.bmj.com/content/tobaccocontrol/27/Suppl_1/s9.full.pdf

⁷ <https://tobacco.ucsf.edu/fda-should-not-authorize-philip-morris-international-market-iqos-claims-reduced-risk-or-reduced-exposure>

продемонстрували доказів зниження довгострокових ризиків захворювання».

- (113) При цьому автор вказаного дослідження зазначив, що IQOS виділяє більший рівень принаймні 56 токсичних речовин, не включених у перелік шкідливих та потенційно шкідливих речовин, і не врахував підвищення рівня токсинів, які FDA запропонувало додати до списку шкідливих та потенційно шкідливих речовин. Окрім того, автор наголошує, що запропонована компанією РМІ заява щодо зменшення впливу буде неправильно сприйнята споживачами.
- (114) *«Відсутність диму – лише хімічні речовини, що викликають рак» (в оригіналі – «No Smoke – Just Cancer – Causing Chemicals»)*, що розміщене за посиланням⁸. Загалом, у даному дослідженні автор зазначив, що сигарети, які не спалюються, виділяють такі ж рівні багатьох легких органічних сполук і нікотину, як і зазвичай сигарети, і більш високі рівні поліцеклічного ароматичного вуглеводного аценафтену, ніж звичайні сигарети. Вони шкідливі для здоров'я, тому що виділяють хімічні речовини, які викликають рак.
- (115) Заявником надано перекладені з англійської на українську мову витяги з вказаних висновків.
- (116) Таким чином, на думку Заявника, твердження про більшу безпечність Продукції IQOS у порівнянні із звичайними сигаретами, зокрема: «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами», «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння», не підтвержені достатніми фактичними даними, а тому інформація, яку поширює ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» щодо властивостей вказаної продукції для споживачів, є неповною, неточною та неправдивою, а отже такою, що вводить в оману.

4.2. Обставини, повідомлені ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн»

- (117) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» здійснює господарську діяльність на території України з моменту свого створення наприкінці 2014 року.
- (118) Основним видом діяльності Товариства є оптова торгівля тютюновими виробами.
- (119) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» здійснює господарську діяльність, пов'язану з імпортом та оптовою реалізацією Продукції IQOS – тютюновмісних виробів HEETS, пристроїв для нагрівання тютюну IQOS та аксесуарів до них. Так, імпорт пристроїв для нагрівання тютюну – аерозолів IQOS здійснюється з листопада – грудня 2015 року, а їх реалізація розпочалася в січні 2016 року. Імпорт тютюновмісних виробів – стіків HEETS розпочався в грудні 2017 року, а їх реалізація – у січні 2018 року.
- (120) Імпорт та дистрибуція Продукції IQOS здійснюється Товариством на підставі договору дистрибуції з компанією Філіп Морріс Продактс С.А. (англ. Philip Morris Products S.A.) (компанія групи Філіп Морріс створена за законодавством Швейцарії) (далі – Філіп Морріс Продактс С.А.) від 01 серпня 2015 року.
- (121) При цьому Товариство не є виробником Продукції IQOS, оскільки така продукція виробляється компанією Філіп Морріс Продактс С.А. та реалізується нею в багатьох країнах світу.

⁸ <https://jamanetwork.com/journals/jamainternalmedicine/fullarticle/2628969>

- (122) Реалізація Продукції IQOS в Україні здійснюється відповідно до низки державних стандартів, включаючи технічні, санітарні та стандарти безпеки, копії яких розміщені на Вебсайті.
- (123) За повідомленням Товариства, поширення інформації про властивості Продукції IQOS, зокрема Тверджень з поясненнями / застереженнями до них, здійснюється через Вебсайт та субдомени, вебсайт⁹, соціальні мережі Instagram¹⁰, Facebook¹¹, на Youtube¹², у матеріалах бренд-рітейлу, в онлайн та друкованих засобах масової інформації, у торгових точках продажу тощо.
- (124) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» зазначило, що поширювало твердження «Система IQOS виділяє на 95% менше шкідливих речовин порівняно з димом сигарет» в такому формулюванні: «*IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами*»*.
- (125) Товариство також зазначило, що твердження «Перехід на IQOS становить менший ризик для здоров'я, порівняно із продовженням куріння» Товариство поширює в такому формулюванні: «*Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння*»*.
- (126) При цьому Товариство вказало, що Твердження 1 та 2 поширюються з відповідними поясненнями / застереженнями до них (залежно від контексту), які є невід'ємною частиною більш комплексної інформації.
- (127) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (128) У додатку 3 до Відповіді від 09.02.2024 Товариство зазначило перелік варіацій Тверджень з поясненнями / застереженнями до них, поширюваних Товариством на території України.
- (129) Тобто як варіації Твердження 1, так і варіації Твердження 2 з поясненнями / застереженнями до них, поширюються в різних варіаціях.
- (130) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (131) На думку Товариства, поширювана ним інформація про властивості Продукції IQOS серед українських споживачів, зокрема про зменшення ризику на 95% рівня ряду шкідливих речовин, які виділяються при використанні Продукції IQOS, порівняно з сигаретами, і про те, що повний перехід на IQOS становить менший ризик для здоров'я, ніж продовження куріння, є науково обґрунтованою, правдивою, повною і точною.
- (132) Товариство також зауважило, що завжди зазначало про те, що IQOS не виключає всіх ризиків.
- (133) Крім того, за твердженням Товариства, РМІ і незалежні науковці надали численні наукові докази, щоб продемонструвати знижений вплив та знижені ризики для здоров'я, пов'язані з переходом від куріння до використання IQOS, вказані докази також були перевірені організаціями, що опікуються охороною здоров'я.
- (134) **Щодо Твердження 1 «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами», його варіацій, з поясненнями/застереженням до них, Товариство зазначило таке.**

⁹ <https://www.pmi.com>

¹⁰ https://www.instagram.com/iqos_ua/

¹¹ <https://www.facebook.com/iqos.ua/>

¹² <https://www.youtube.com/channel/UChLQ-jHeZ1DNO42Va7xbqNg>

- (135) За інформацією, яка викладена Товариством у Поясненнях від 22.05.2023, твердження «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами» є лише частиною твердження, що поширює Товариство, оскільки в кінці Твердження 1 стоїть зірочка (*), яка вказує на існування пояснення до цієї фрази, включаючи необхідні застереження залежно від контексту, у якому використовується така інформація.
- (136) Твердження 1: *«IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами.»*
**«95% менше» означає середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Перегляньте Важливу інформацію на IQOS.com».*
- (137) Товариство також зазначило, що вказане твердження може включати інші пояснення та застереження залежно від того, у якому контексті воно використовується. Наприклад, якщо контекст інформації стосується меншого ризику для здоров'я, то таке твердження також містить застереження про те, що не можна ототожнювати середній рівень зменшення шкідливих речовин і рівень зниження ризику для здоров'я.
- (138) До прикладу: *«Повний перехід на IQOS менш шкідливий, ніж продовжувати курити. IQOS виділяє в середньому на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами.»*
**Середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%».*
- (139) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (140) У додатку 3 до Відповіді від 09.02.2024 Товариство навело, зокрема, наступні варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них, що поширюються на Вебсайті:
- (141) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (142) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (143) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» зазначило, що позиція останнього щодо зниження в середньому на 95% рівня шкідливих хімічних речовин в аерозолі IQOS порівняно з димом еталонної сигарети підтверджена численними науковими дослідженнями та вказало, зокрема таке.
- (144) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (145) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (146) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (147) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (148) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (149) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (150) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (151) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (152) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (153) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (154) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*

- (155) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (156) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (157) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (158) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (159) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (160) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (161) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (162) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (163) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (164) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (165) Так, на підтвердження повноти та правдивості Твердження 1, зокрема в додатку 2 до Відповіді від 06.12.2023, Товариство навело перелік 13 досліджень / оглядів тощо, та звернуло увагу на висновки, яких дійшли науковці за результатами проведення відповідних досліджень.
- (166) Отже, на думку Товариства, Твердження 1, його варіації, з поясненнями / застереженнями до них, є повною, точною та правдивою інформацією.
- (167) **Щодо Твердження 2 «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити», його варіації, з поясненнями / застереженням до них, Товариство зазначило таке.**
- (168) За інформацією, що надана Товариством у Поясненнях від 22.05.2023, твердження «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити», є лише частиною твердження, що поширює Товариство, оскільки в кінці такого твердження стоїть зірочка (*), яка вказує на існування пояснення до твердження, а саме твердження супроводжується таким поясненням і необхідним застереженням залежно від контексту використання інформації, зокрема: *«Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити.»*
- IQOS не виключає всі ризики та містить нікотин, який викликає залежність.*
- *На основі сукупності наявних доказів для IQOS в порівнянні з продовженням куріння».*
- (169) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (170) Твердження 2 з поясненнями / застереженнями до нього поширюється на території України в різних варіаціях, що зазначені в додатку 3 до Відповіді від 09.02.2024, якими, зокрема, є:
- (інформація, доступ до якої обмежено).*
- (171) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (172) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (173) За твердженням Товариства, Твердження 2, його варіації, з поясненнями / застереженнями до них ґрунтуються на надійних та перевірених наукових даних, а саме більше ніж 50 наукових досліджень, які стосуються порівняльного аналізу рівня шкідливих речовин в аерозолі IQOS та сигаретному димі, оцінки їх токсичності in vitro та in vivo, порівняльного аналізу впливу аерозолу IQOS біомаркерів впливу (англ.

Biomarkers of exposure) (далі – BOE) та біомаркерів потенційної шкоди (*англ. Biomarkers of potential harm*) (далі – BOPH).

- (174) Так, зокрема в додатку 2 до Відповіді від 06.12.2023 Товариство навело перелік 35 досліджень / оглядів тощо та звернуло увагу на висновки, яких дійшли науковці за результатами проведення відповідних досліджень.
- (175) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (176) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (177) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (178) У додатку 2 до Відповіді від 06.12.2023 Товариство навело й інші дослідження / огляди досліджень тощо, проведені як вченими РМІ, так і установами та науковцями в різних країнах світу, які, на думку Товариства, підтверджують Твердження 2.
- (179) Крім того, Листом від 22.06.2023 Товариство надало Науковий експертний висновок від 20 червня 2023 року (далі – Висновок), підготовлений українським вченим, доктором медичних наук Квашею О.О., з питання «Чи свідчить сукупність наукових доказів, що повний перехід від куріння на IQOS зменшує ризик для здоров'я?».
- (180) За результатами аналізу ряду досліджень експертом Квашею О.О. сформовано такий висновок: *«В переважній більшості статей розглянутих у цьому нарративному огляді, які містять кількісні дані, науковці дійшли висновку, що СНТ, в тому числі IQOS, демонструють сприятливий потенціал зменшення шкоди від тютюну порівняно із звичайними сигаретами. Розробники не позиціонують IQOS як безризиковий продукт і до теперішнього часу невідомі віддалені наслідки для здоров'я осіб, які почали курити с СНТ. Але профіль ризику IQOS характеризується суттєвим зниженням рівнів токсичних компонентів, присутніх у аерозолі, у поєднанні з нижчими рівнями біомаркерів впливу. Відмічається зниження біологічного ефекту в експериментальних дослідженнях in vitro/in vivo, а також позитивні біологічні та функціональні зміни у контрольованих клінічних спостереженнях. Не встановлено жодних достовірних нових (негативних) ефектів для здоров'я, пов'язаних з вживанням IQOS.»*
- (181) Експерт Кваша О.О. також зазначила, що в сукупності, наявні на сьогодні наукові дані свідчать про те, що IQOS може вважатися менш шкідливим, ніж звичайні сигарети, і перехід виключно на його використання дорослими курцями призведе до зниження ризику для здоров'я.
- (182) Крім того, Товариство Листом від 29.08.2023 надало Науковий експертний висновок від 23 серпня 2023 року (далі – Висновок 2), підготовлений українськими вченими, а саме доктором медичних наук, професором, патофізіологом, генетиком, завідувачем відділу загальної та молекулярної патофізіології Інституту фізіології імені О.О. Богомольця НАН України Віктором Досенко та Тетяною Андрущенко.
- (183) Перед експертами були поставлені такі питання: «Чи підтверджують наукові дані, що IQOS виділяє в середньому на 95% нижчий рівень шкідливих хімічних речовин (НРНС) порівняно з сигаретами 3R4F?» (далі – Питання 1), «Чи свідчить сукупність наукових доказів, що повний перехід від куріння на IQOS зменшує ризик для здоров'я?» (далі – Питання 2).
- (184) Щодо Питання 1 експерти сформуливали такий висновок: *«В основі більшості проаналізованих нами досліджень лежали вимірювання, здійснені відповідно до режиму Health Canada Intense, на основі порівняння аерозолі IQOS із димом сигарети 3R4F (1 стік та 1 сигарета). Дані наукових досліджень підтверджують, що IQOS*

виділяє в середньому на 95% нижчий рівень 21 шкідливої речовини, що визначені як пріоритетні для відстеження і зниження FDA, BOOЗ, а також IARC, порівняно з димом сигарети 3R4F. Таким чином твердження: «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин, ніж сигарети.» ** Важлива інформація: Це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. IQOS не виключає всі ризики. * «95% менше» означає середнє зниження рівня низки шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Перегляньте Важливу інформацію на iqos.ua.» є науково обґрунтованим і точним».*

- (185) Щодо Питання 2 експерти сформуваали такий висновок: *«Завданням було визначити, чи свідчить сукупність наукових доказів, що повний перехід від куріння на IQOS зменшує ризик для здоров'я, враховуючи, що «ризик для здоров'я» стосується ризику для здоров'я користувачів IQOS, а не ризику для здоров'я в цілому. Результати дослідження дають підстави вважати, що сукупність наявних наукових даних підтверджує твердження: «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння.» Важлива інформація: IQOS не виключає усі ризики та містить нікотин, який викликає залежність. * На основі сукупності наявних доказів для IQOS у порівнянні з продовженням куріння.»*
- (186) Отже, на думку Товариства, одержані під час наукових досліджень РМІ та незалежних наукових досліджень об'єднані наукові дані підтвердили, що повний перехід на IQOS становить менший ризик для здоров'я людей, ніж продовження куріння. Основний зміст наукових даних, що це підтверджують, у їх логічному взаємозв'язку, можна описати так:
1. У аерозолі IQOS міститься значно менше і нижчі рівні хімічних речовин, ніж у сигаретному димі.
 2. Згідно з токсикологічними дослідженнями (in vitro та in vivo), завдяки значно меншій кількості і нижчим рівням шкідливих хімічних речовин, а також відсутності твердих частинок на основі вуглецю (сажі), аерозоль IQOS набагато менш токсичний, ніж сигаретний дим.
 3. Згідно з клінічними дослідженнями на людях, користувачі IQOS піддаються впливу значно нижчих рівнів шкідливих складових порівняно з курцями сигарет, рівнів, що близькі до тих, які спостерігаються у людей, що кинули курити.
 4. Згідно з клінічними дослідженнями на людях, курці, які перейшли на IQOS, демонструють загальне покращення показників впливу на здоров'я, пов'язаних з курінням, наприклад, зменшення запалення та покращення функцій легень.
- (187) **Щодо відсутності тривалих епідеміологічних досліджень, які можуть підтвердити варіації Твердження 2, Товариство зазначає таке.**
- (188) Так, за твердженням Товариства, роль епідеміології в оцінці зниження ризику нових продуктів обмежена, оскільки епідеміологічні дослідження вимагають значного часу та широкого використання продукту, перш ніж буде виявлена відмінність для користувачів існуючих і нових продуктів.
- (189) Разом із тим Товариство зазначило, що Інститут медицини США визнав, що чекати «багато років» на епідеміологічні дані недоцільно, оскільки можливість знизити захворюваність і ранню смертність в найближчій перспективі може бути втрачена через очікування результатів епідеміологічних даних. Натомість, розумні проміжні висновки про ризик продукту можуть бути зроблені на основі короткострокових маркерів: «Таким чином, оскільки остаточні докази для нового продукту зниження ризику недоступні, необхідні короткострокові маркери, які відображають довгострокові

результати. Якщо підхід до оцінки продуктів зниження ризику потребує лише епідеміологічних даних для вимірювання результату захворювання перед використанням громадськістю, тоді можливість знизити захворюваність та ранню смертність може бути втрачена. Хоча використання проміжних маркерів не замінює довгострокове спостереження та епідеміологічний нагляд, але дозволяє зробити висновки, поки такі дані не будуть отримані».

- (190) У цьому контексті Товариство вказало, що відсутність епідеміологічних досліджень не перешкоджає висновку про те, що ексклюзивне використання IQOS порівняно з продовженням куріння знижує ризики для здоров'я, оскільки альтернативні методи досліджень і наукові докази підтверджують цей висновок.
- (191) Товариство також зазначає, що відповідно до системної токсикології, зниження ризику порівняно з сигаретами починається зі зменшення кількості токсичних речовин із відомим впливом на різні типи несприятливих наслідків для здоров'я, канцерогенів, серцево-судинних токсикантів, репродуктивних токсикантів, респіраторних токсикантів тощо.
- (192) Отже, Товариство вважає, що скорочення викидів і токсичності визначається як очевидне для зменшення ризику для здоров'я. У зазначеному контексті Товариство зазначає, що в рішенні FDA також зазначено, що наявні на сьогодні дані вказують на те, що курці СС (сигарети, які спалюються), які повністю переходять на IQOS, піддаються меншому токсичному впливу, і це, вірогідно, призведе до зниження ризику захворювань, пов'язаних зі споживанням тютюну.
- (193) Також Товариство неодноразово наголошувало, що, зокрема варіації Твердження 2 з поясненнями / застереженнями до них, не містять інформації про відсутність канцерогенів або про відсутність ризику для здоров'я у разі використання IQOS, оскільки такі варіації містять інформацію про менший ризик для здоров'я використання IQOS порівняно з курінням сигарет, і лише в разі повного переходу на IQOS з куріння сигарет.
- (194) При цьому менший ризик не означає і не може означати відсутності ризику.
- (195) Крім того, Товариство попереджає про те, що IQOS не є безпечним та що його використання не виключає всіх ризиків тощо.
- (196) **Щодо позиції Управління з продовольства і медикаментів США (Food and Drug Administration, FDA) Товариство зазначило таке.**
- (197) Товариство заперечуючи аргументи Заявника про те, що у Рішенні FDA вказано про недостатність доказів (за відсутності епідеміології), які демонструють, що повний перехід з сигарет на IQOS знижує ризик захворювання або шкоди, пов'язаної з тютюном, та FDA не встановило, що використання IQOS знижує ризик отримати захворювання або що виріб є менш шкідливий, ніж куріння сигарет, зазначило, що слід врахувати таке.
- (198) Насамперед, Товариство зазначило про юридичні підстави Рішення FDA. Так, як сама необхідність подання РМІ заяви на продаж IQOS (з MRTP маркуванням чи заявами про зменшений ризик), так і Рішення FDA щодо ненадання такого дозволу, зумовлені особливими вимогами до виведення на ринок MRTP, встановленими спеціальним законом США – ТСА (*англ. Tobacco Control Act, укр. Закон США про боротьбу з тютюном*) (далі – ТСА).

- (199) ТСА встановлює два спеціальні стандарти MRTP: стандарт «зменшеного ризику» згідно з розділом 911 (g) (1) ТСА, та стандарт «зменшеного впливу» згідно з розділом 911 (g) (2) ТСА. Стандарт «зменшеного ризику» встановлений ТСА на надзвичайно високому рівні, він вимагає продемонструвати, що продукт (i) «суттєво зменшить шкоду та ризик захворювань» та (ii) «принесе користь здоров'ю населення в цілому».
- (200) Так, FDA не надало РМІ дозвіл на використання заяв про зменшений ризик для IQOS та HEETS, але потрібно врахувати, що Рішення FDA ґрунтувалося на вказаному вище спеціальному стандарті для оцінки потенційної шкоди та ризиків MRTP, встановленому ТСА, який застосовується лише в США.
- (201) FDA тлумачить ці стандарти як такі, що можуть вимагати надання даних, придатних для вимірювання і підтвердження *суттєвого* зниження ризику захворюваності, тобто даних, які можуть бути одержані лише в результаті тривалих епідеміологічних досліджень. Однак це не єдине можливе тлумачення, оскільки, по суті, концепція ризику для здоров'я або шкоди, на яку посилається Товариство у Твердженні 2, є ширшою ніж концепція ризику захворювань, та включає інші умови, включаючи доклінічні зміни, такі як запалення, окислювальний стрес, вплив на функцію легень тощо, які не обов'язково потребують епідеміологічних даних.
- (202) Якщо FDA визначає, що продукт наразі не відповідає стандартам для видачі наказу MRTP про «зменшений ризик» відповідно до розділу 911 (g) (1) ТСА, він може видати наказ MRTP про «зменшений вплив», що дозволяє інформувати споживачів продукту про «зменшений вплив» відповідно до розділу 911 (g) (2) ТСА.
- (203) На основі розгорнутого обґрунтування РМІ, FDA надало дозвіл на комерціалізацію IQOS як товару зі «зменшеним впливом», в тексті якого опосередковано визнано «зменшений ризик» IQOS порівняно з курінням: «РМІ продемонструвала, що продукти, які продаються або розповсюджуються із запропонованою інформацією про модифікований ризик, відповідають стандарту відповідно до розділу 911 (g) (2) Закону про FD&C (Федеральний закон про харчові продукти, ліки та косметику), включаючи те, що вимірне та суттєве зниження захворюваності або смертності серед окремих споживачів тютюну є достатньо вірогідним в наступних дослідженнях, і очікується, що видача наказу принесе користь здоров'ю населення в цілому, беручи до уваги як споживачів тютюнових виробів, так і осіб, які наразі не вживають тютюнові вироби».
- (204) Таким чином, Товариство вважає, що в Рішенні FDA використано унікальний регуляторний підхід на основі спеціального закону – ТСА, якого не існує в інших юрисдикціях, зокрема і в Україні, і яким не передбачено використання кількісних наукових підходів оцінки ризику, що описані ІОМ (англ. «*Institute of Medicine, Інститут медицини США*) та більш новими дослідженнями європейських організацій охорони здоров'я.
- (205) При цьому відсутність епідеміологічних досліджень не перешкоджає висновку, що використання виключно IQOS порівняно з продовженням куріння знижує ризики для здоров'я, оскільки альтернативні методи досліджень і наукові докази підтверджують цей висновок.
- (206) Окрема категорія доказів, які FDA детально не досліджувало під час надання дозволів РМТА та MRTP, – це кількісна оцінка ризику використання IQOS порівняно з курінням.
- (207) (Інформація, доступ до якої обмежено).
- (208) (Інформація, доступ до якої обмежено).

- (209) При цьому Товариство зазначає, що якщо певні епідеміологічні дані відсутні або коли епідеміологічні дослідження не є остаточними, регулятори часто звертаються до кількісної оцінки ризику. При цьому в Поясненнях від 22.05.2023 Товариство навело перелік досліджень вказаної кількісної оцінки ризику, що надані в додатках 1, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 14 до Пояснень від 22.05.2023, додатку 10 до Відповіді від 30.09.2022.
- (210) Товариство додатково також зазначило, що наведені вище висновки підтверджуються низкою нових досліджень, що були опубліковані вже після Рішення FDA MRTP у 2020 році, публікацію щодо результатів одного з таких досліджень надано Товариством у додатку 4 до Пояснень від 22.05.2023.
- (211) Крім того, на думку Товариства, хоча дозволи FDA PMTA та MRTP на продаж IQOS у США представляють детальну оцінку зниження впливу та ризиків для здоров'я серед користувачів IQOS порівняно з курцями, якісний аналіз та аналіз ваги доказів може бути доповнений кількісними оцінками ризику, такими як ті, які провели Slob et al., Murkett et al. та інші, щоб підтвердити достовірність висновків FDA. Якщо розглядати в цілому, то вказані докази в сукупності демонструють зниження ризиків для здоров'я курців, які повністю переходять на використання IQOS.
- (212) Товариство зауважує, що Рішення FDA не надавати наказ MRTP про змінений ризик, що дозволяє використання заяв про «знижений ризик», яке зумовлено особливостями правового регулювання США, не спростовує Тверджень Товариства про менший ризик. Навпаки, усі наявні докази, включаючи весь обсяг доказів, наявних у РМІ, та незалежні якісні і кількісні оцінки, чітко підтверджують висновок про те, що використання виключно IQOS знижує ризики для здоров'я порівняно з курінням.
- (213) **Щодо поширення Твердження 1 та Твердження 2, їх варіацій, з поясненнями / застереженнями до них у інших країнах світу Товариство зазначило таке.**
- (214) Товариство вказало, що Твердження 1 та Твердження 2, їх варіації, з поясненнями / застереженнями до них, поширюються й в інших країнах світу.
- (215) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (216) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (217) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (218) Товариство вважає, що факт того, що однакові по формі і по суті Твердження використовуються в багатьох країнах, є додатковим доказом того, що Твердження і їх варіації є надійними, точними та правдивими, а їх поширення в Україні відповідає законодавству про захист від недобросовісної конкуренції.
- (219) Товариство також переконане, що велика кількість прикладів Тверджень, що поширюються в інших країнах, які Товариство надало в Додатку 3 до Відповіді від 09.02.2024, додатково свідчить про законний характер Тверджень та їх законне поширення в Україні.
- (220) **Щодо поширення Твердження 1 та Твердження 2, їх варіацій, з поясненнями / застереженнями до них на Вебсайті та на Вебсайті РМІ, Товариство зазначило таке.**
- (221) Товариство вказало, що Твердження 1 та Твердження 2, їх варіації з поясненнями / застереженнями до них, поширювалися та поширюються Товариством переважно на Вебсайті.

- (222) Так, з моменту створення Вебсайту в червні 2014 року і до початку 2020 року Товариство використовувало Вебсайт у своїй господарській діяльності шляхом підготовки інформації про Продукцію IQOS, у тому числі про її властивості, яку, як правило, передавала компанія Філіп Морріс Продактс С.А., яка і була первісним власником Вебсайту, його підрядникам, для розміщення на Вебсайті.
- (223) З 2020 року Товариство здебільшого самостійно розміщувало інформацію про Продукцію IQOS на Вебсайті.
- (224) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (225) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (226) ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» здійснює продаж Продукції IQOS на Вебсайті, у брендівих магазинах роздрібною торгівлі, і в межах такої діяльності може поширювати Твердження, а також варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них, у процесі реалізації Продукції IQOS. При цьому відповідальність за поширення Тверджень несе Товариство.
- (227) Також Товариство повідомило, що Інформація про властивості Продукції IQOS поширювалася і на Вебсайті РМІ.
- (228) Так, Інформація про властивості Продукції IQOS для розміщення в рубриці Вебсайту РМІ щодо України готується ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» в частині, що стосується Товариства та Продукції IQOS, після чого така інформація передається компанії Філіп Морріс Продактс С.А. для її подальшого розміщення в рубриці сайту Філіп Морріс щодо України. Товариство несе відповідальність за поширення такої інформації.
- (229) Таким чином, ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» здійснювало та здійснює поширення Тверджень, їх варіацій, з поясненнями / застереженнями до них, зокрема на Вебсайті та на Вебсайті РМІ.

4.3. Обставини, які повідомило ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер»

- (230) Основним видом діяльності ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» є реалізація системи нагрівання тютюну IQOS, lil, SOLID, BONDS, аксесуарів до них, тютюновмісних стіків HEETS, FIIT, BLENDS, TEREА, картриджів з рідиною та супутніх послуг, пов'язаних з реалізацією цих товарів (організація доставки). ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» фактично здійснює й інші види господарської діяльності, пов'язані з наданням послуг.
- (231) При цьому ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» зазначило, що не пов'язане з ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» та/або ПрАТ «Філіп Морріс Україна» відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (232) ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» зазначило, що не було та не є виробником та/або імпортером Продукції IQOS.
- (233) Продукцію IQOS ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» постачає виключно ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн», як безпосередній імпортер *(інформація, доступ до якої обмежено)* для подальшої реалізації на території України. На підтвердження факту першої покупки Продукції IQOS у ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» надало накладні № 1000637304, № 1000637302, № 1000637356, № 1000637314 від 18.12.2022.

- (234) Реалізацію Продукції IQOS ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» на території України почало здійснювати з 28.12.2022. На підтвердження факту першого продажу (реалізації) Продукції IQOS кінцевому споживачу ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» надало типові звіти № 0001 від 02.01.2023, № 0002 від 03.01.2023, № 0003 від 04.01.2023.
- (235) Продукція IQOS реалізується ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» через:
1. Брендіві точки роздрібної торгівлі.
 2. Інтернет-магазин, який є частиною Вебсайту, на вебсторінку¹³ якого споживач потрапляє через посилання «КУПИТИ».
- Також, періодично, за наявності стратегічних цілей та бізнес-потреб, Продукція IQOS реалізується такими способами:
1. Через тимчасові точки продажу.
 2. Визначені ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» точки каналу реалізації (готелі, ресторани, кафе, дискотеки та інші заклади).
- (236) За повідомленням ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер», інших способів продажу (реалізації) Продукції IQOS у своїй господарській діяльності воно не використовує.
- (237) Щодо поширення Тверджень, їх варіацій, з поясненнями / застереженнями до них ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» зазначило таке.
- (238) ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» самостійно не поширює Твердження 1, Твердження 2 та будь-які інші їх варіації, з поясненнями / застереженнями до них, та не уповноважене на поширення будь-яких відомостей щодо властивостей Продукції IQOS.
- (239) Вся інформація, що стосується властивостей Продукції IQOS, у тому числі Твердження 1, Твердження 2, їх варіації, з поясненнями / застереженнями до них, що публікуються на Вебсайті, готується та самостійно розміщується ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн».
- (240) Крім того, за твердженням ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер», воно є продавцем Продукції IQOS і, з огляду на вид господарської діяльності та відсутність прямих договорів поставки з виробником такої продукції, не має кваліфікації та не уповноважене перевіряти достовірність інформації про властивості Продукції IQOS, у тому числі Тверджень, їх варіацій, з поясненнями / застереженнями до них.
- (241) У свою чергу, ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» самостійно визначає та публікує інформацію виключно щодо цін на Продукцію IQOS та/або супутніх товарів (аксесуарів тощо), знижок, цінових пропозицій, а також цінових частин спеціальних програм для кінцевих споживачів та/або інших комерційних умов реалізації своїх товарів та послуг.
- (242) Порядок користування Вебсайтом, включаючи обсяг прав щодо розміщення інформації та межі відповідальності за розміщення такої інформації, узгоджені між ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» та ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн».
- (243) Так, за твердженням ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер», порядок та умови користування Вебсайтом детально узгоджені між ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» та ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» (інформація, доступ до якої обмежено).
- (244) (Інформація, доступ до якої обмежено).

¹³ <https://www.iqos.com.ua/uk/shop/iqos>

- (245) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (246) Отже, за твердженням ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер», між ним та ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн», *(інформація, доступ до якої обмежено)*, узгоджено й розподіл відповідальності щодо розміщення інформації на Вебсайті, зокрема, таким чином:
- ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» самостійно на власний розсуд надавало споживачам необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про Продукцію IQOS для того, щоб забезпечити для них можливість її свідомого і компетентного вибору, а отже було відповідальне за розміщення будь-якої інформації про Продукцію IQOS та її властивості;
 - ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» мало доступ та право користування інтернет-магазином [частиною Вебсайту, на яку споживач потрапляє через посилання «КУПИТИ» (режим доступу: <https://www.iqos.com.ua/uk/shop/iqos>] (далі – Інтернет-магазин) і зобов'язувалося користуватися та здійснювати продаж Продукції IQOS та/або супутніх товарів (аксесуарів тощо) через Інтернет-магазин, а отже було відповідальним виключно за частину Вебсайту, яка стосується безпосереднього продажу Продукції IQOS кінцевим споживачам через Інтернет-магазин та за розміщення інформації, що стосується цін, знижок, цінових пропозицій, а також цінових частин спеціальних програм для кінцевих споживачів.
- (247) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (248) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (249) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (250) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (251) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (252) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (253) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (254) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (255) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (256) ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» також зазначило, що ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» має вільний доступ до Вебсайту і користується ним на законних підставах як для користування Вебсайтом, так і для розміщення на ньому будь-якої інформації, що стосується властивостей Продукції IQOS, зокрема Тверджень та їх варіацій. При цьому ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» не потребує додаткового дозволу ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» для здійснення таких дій.
- (257) Так, ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» обмежене в праві поширення / зміни / видалення лише певної інформації на Вебсайті, зокрема інформації, що стосується комерційних умов реалізації товарів ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер», які розміщуються останнім для забезпечення функціонування Інтернет-магазину.
- (258) Таким чином, ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» має право поширювати / змінювати / видаляти будь-яку інформацію про Продукцію IQOS, зокрема, але не виключно, у таких рубриках Вебсайту:
- Наука про IQOS (посилання: <https://iqos.com.ua/uk/products/science>);
 - Питання і відповіді (посилання: <https://iqos.com.ua/uk/faq>);

- Продукти – Важлива інформація (режим доступу: <https://iqos.com.ua/uk/important-information>).

- (259) Також ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» зазначило, що окрім ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн», жодна інша юридична особа не має права самостійно вносити / змінювати / видаляти будь-яку інформацію про Продукцію IQOS та її властивості на Вебсайті.

4.4. Обставини, які повідомило ПрАТ «Філіп Морріс Україна»

- (260) ПрАТ «Філіп Морріс Україна» здійснює господарську діяльність на території України з моменту свого створення у 1994 році.
- (261) Основними видами діяльності ПрАТ «Філіп Морріс Україна» є виробництво тютюнових виробів – сигарет та оптова торгівля ними, включаючи їх експорт та імпорт.
- (262) *(інформація, доступ до якої обмежено).*
- (263) ПрАТ «Філіп Морріс Україна» не пов'язане з ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (264) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (265) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (266) Також ПрАТ «Філіп Морріс Україна» зазначило, що не здійснює погодження та/або замовлення реклами, рекламних проєктів, будь-яких інших способів просування, задля поширення інформації про Продукцію IQOS (у тому числі варіації Тверджен), фінансування зазначених заходів тощо.
- (267) Крім того, ПрАТ «Філіп Морріс Україна», ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» та/або ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» не перебували у договірних відносинах, що пов'язані з реалізацією та/або просуванням, та/або рекламуванням тощо Продукції IQOS.

4.5. Обставини, які повідомило Представництво ВООЗ

- (268) Тютюнові вироби для електричного нагрівання є тютюновими виробами та шкідливі для здоров'я.
- (269) У зазначеному контексті Представництво ВООЗ вважає, що немає доказів того, що ТВЕН менш шкідливі, ніж звичайні тютюнові вироби, оскільки ТВЕН містять деякі хімічні речовини, яких немає в сигаретному димі, і можуть мати відповідний вплив на здоров'я.
- (270) Незалежна оцінка даних промисловості свідчить про те, що вміст понад 20 шкідливих і потенційно шкідливих хімічних речовин значно вищий, ніж у сигаретному димі¹⁴. Крім того, ці продукти дуже різноманітні і деякі токсичні речовини, виявлені у викидах цих виробів, є канцерогенами (тобто вони можуть викликати рак у людей)¹⁵.
- (271) Деякі незалежні дослідження показують значне зниження утворення та впливу деяких шкідливих і потенційно шкідливих компонентів порівняно зі стандартними

¹⁴ <https://tobaccocontrol.bmj.com/content/28/5/582>, <http://dx.doi.org/10.1136/tobaccocontrol-2018-054321>

¹⁵ <https://fctc.who.int/publications/i/item/WHO-NEP-NPR-2020.2>

сигаретами¹⁶, і незалежні огляди галузевих даних дійшли такого ж висновку¹⁷.

- (272) Однак зв'язок між ризиком і впливом на здоров'я є складним і зменшення впливу цих шкідливих хімічних речовин не означає, що вони нешкідливі, а також не означає зниження ризику для людей.
- (273) Згідно з повідомленнями, поданими до деяких регуляторних органів, промисловість не змогла продемонструвати, що ці продукти зменшать захворювання, пов'язані з тютюном.
- (274) ТВЕН також виділяють дрібні частинки, які можуть легко проникати до легенів і потенційно пошкодити легеневу тканину¹⁸.
- (275) На сьогодні недостатньо доказів на підтримку твердження про меншу шкоду порівняно зі звичайними сигаретами, і будуть потрібні додаткові незалежні дослідження для обґрунтування будь-яких заяв про зниження ризику / шкоди.
- (276) Крім того, Представництво ВООЗ також зазначило, що було проведено мало досліджень щодо впливу ТВЕН на токсикологічних моделях або на людях, частково тому, що широкий маркетинг і використання цих продуктів з'явилися відносно нещодавно.
- (277) Вплив ТВЕН на їх користувачів недостатньо добре охарактеризовано, і наразі неможливо точно оцінити довгострокових наслідків для здоров'я користувачів.
- (278) Щодо впливу ТВЕН на здоров'я користувачів Представництво ВООЗ також зазначило таке:

а) використання виробу, специфіка куріння і характеристики пристрою потенційно модифікують вплив викидів. Наприклад, коли пристрій не очищається між послідовним використанням стіків, це збільшує виділення обвуглювання та високотоксичних викидів формальдегіду ціангідрину;

б) незважаючи на те, що вміст нікотину в ТВЕН нижчий, ніж у звичайних сигаретах, дослідження *in vitro* та на лабораторних тваринах свідчать про те, що більше нікотину може поглинатися з ТВЕН, ніж із сигаретного диму, що може наблизити потенціал залежності ТВЕН до потенційної залежності від сигарет¹⁹. Цей потенціал викликання залежності є основною причиною впливу на споживачів токсичних і канцерогенних компонентів, присутніх у тютюнових виробах. Нікотин є важливим репродуктивним і нейроповедінковим токсикантом і сприяє смертності від серцево-судинних захворювань. Нікотин був пов'язаний з різними негативними наслідками для здоров'я плоду, що розвивається, включаючи обмеження росту плоду, ризик передчасних пологів і мертвонародження, а також може мати вплив на розвиток мозку в підлітковому віці²⁰;

в) серед курців, які переходять на ТВЕН, не спостерігається зменшення тягара хронічних захворювань. Дані вказують на відсутність покращення кількох легеневих і серцево-судинних показників і високу поширеність подвійного вживання (з курінням) серед учасників досліджень переходу. Таким чином, використання ТВЕН курцями не може суттєво зменшити поширеність хронічних захворювань, пов'язаних з курінням²¹;

¹⁶ <https://tobaccocontrol.bmj.com/content/28/1/113>

¹⁷ https://cot.food.gov.uk/sites/default/files/heat_not_burn_tobacco_summary.pdf, https://cot.food.gov.uk/sites/default/files/heat_not_burn_tobacco_statement.pdf, <https://www.fda.gov/media/111455/download>

¹⁸ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6368999/>

¹⁹ <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/341113/9789240022720-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

²⁰ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2946180>

²¹ https://tobaccocontrol.bmj.com/content/27/Suppl_1/s9

г) підвищений ризик хронічних захворювань у некурців, які починають використовувати ТВЕН. Дослідження, проведені на сьогоднішній день, незмінно показують вищий вплив і більше ефектів ТВЕН, ніж без споживання. Таким чином, використання ТВЕН особами, які не вживають будь-які тютюнові вироби, збільшить ризик несприятливих наслідків, таких як респіраторні, серцево-судинні та потенційно інші захворювання;

г) невідомі або унікальні токсичні ефекти ТВЕН. Більшість досліджень аерозолів ТВЕН обмежувалися аналізом ключових компонентів горіння та тютюну, а також порівнянням із звичайним сигаретним димом. Аерозолі ТВЕН можуть містити унікальні шкідливі компоненти, які ще не ідентифіковані або добре охарактеризовані, про що свідчать ознаки гепатоцелюлярного пошкодження у відповідь на вживання ТВЕН, але не звичайних сигарет в експериментальних і клінічних дослідженнях;

д) деякі незалежні дослідження показали, що використання ТВЕН IQOS впливає на здоров'я легенів. Дослідники дійшли висновку, що IQOS пов'язаний із значною легеневою та імуномодуючою токсичністю, без помітних відмінностей між курцями звичайних сигарет і тими, хто перейшов на IQOS у дослідженнях РМІ²²;

е) рівні біомаркерів багатьох серцево-судинних та інших захворювань не знизилися порівняно з початковим рівнем після переходу на ТВЕН, що свідчить про те, що ТВЕН мають таку ж серцево-судинну токсичність, як і звичайні сигарети.

- (279) Щодо викидів ТВЕНів Представництво ВООЗ зазначило таке.
- (280) Незалежні та фінансовані виробниками дослідження свідчать про те, що навіть якщо температури, досягнуті ТВЕН, недостатні для згорання, вони все одно достатні для утворення шкідливих хімічних речовин у результаті піролізу та термогенної деградації, яка може включати форми неповного згорання.
- (281) ТВЕН виробляють менше хімічних сполук, ніж звичайні сигарети, і багато токсичних речовин, які містяться в тютюновому димі, містяться в аерозолях ТВЕН у значно нижчому рівні. Це включає: оксид вуглецю, поліароматичний вуглеводень, деякі карбонільні сполуки (формальдегід, ацетальдегід) та інші леткі речовини.
- (282) При цьому аерозоль ТВЕН містить інші токсичні речовини, які інколи містяться в більших кількостях, ніж у тютюновому димі, такі як гліцидол, піридин, диметилтрисульфід, ацетоїн і метилглюксаль.
- (283) Деякі токсиканти, які містяться в аерозолях ТВЕН, не містяться в димі звичайних сигарет. Принаймні в одному із брендів, який має високий рівень продажу, виявлено чотири хімічні речовини, які ймовірно викликають рак, і 15 потенційно шкідливих речовин для генетичної структури.
- (284) Також Представництво ВООЗ зазначило перелік таких токсикантів, що виявлені у викидах ТВЕН:
- а) нікотин є основною причиною залежності від тютюнових виробів. Рівень нікотину в ТВЕН можна порівняти з рівнем у звичайних сигаретах. LIU та ін. (2020) повідомили про вміст нікотину в діапазоні від 1,9 до 4,6 мг на стік в трьох різних ТВЕН;
- б) оксид вуглецю у викидах ТВЕН виявлено як продукт неповного згорання. Концентрація CO, що виділяється IQOS, виміряна офіційним методом ВООЗ TobLabNet, становила приблизно одну соту від концентрації, що виділяється

²² <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/30158203>

звичайними сигаретами²³;

в) бензо[а]пірен та інші поліциклічні ароматичні вуглеводні. Рівень бенз[а]пірену у викидах ТВЕН нижчий, ніж у звичайних сигаретах, однак ТВЕН виділяє вищий рівень аценафтену²⁴;

г) карбонільні сполуки (формальдегід, ацетальдегід, акролеїн та інші альдегіди). ТВЕН виділяють токсичні карбонільні сполуки, і їх рівень зростає з підвищенням температури нагрівання. У більшості випадків рівень нижчий, ніж у звичайних сигаретах. У викидах ТВЕН виявлено ціанідний формальдегід, який може утворюватися в результаті піролізу полімерного фільтра стіків ТВЕН²⁵;

г) метали. Незалежні дослідження виявили такі метали, як алюміній, титан, стронцій, молібден, олово та сурма в IQOS, яких немає в звичайних сигаретах, а такі метали, як нікель, мідь, цинк, лантан і свинець, присутні в звичайних сигаретах, не були виявлені в IQOS²⁶;

д) леткі органічні сполуки. Більше 70 летких сполук було виявлено в основних викидах IQOS, включаючи ізопрен, акрилонітрил, крезолі, бензол, фенол, нафталін, ацетальдегід, пропанал, акролеїн, формальдегід, 2-бутанон, ацетон, кротональдегід і хінолін²⁷;

Усі ці сполуки вважаються потенційно шкідливими.

- (285) Незважаючи на те, що гліцерин і пропіленгліколь можуть бути безпечними для людини, коли вони потрапляють всередину, вони виробляють шкідливі продукти при нагріванні, зокрема акролеїн (сильний подразник дихальних шляхів) і гліцидол (канцероген). Повідомляється, що ці карбонілі є побічними продуктами термічного розкладання пропіленгліколю та гліцерину в електронних сигаретах. Оскільки стік ТВЕН містить велику кількість гліцерину, побічні продукти його розпаду були присутні у викидах IQOS.
- (286) Також Представництво ВООЗ повідомило, що дослідницька група ВООЗ з питань регулювання тютюнових виробів у своїй Восьмій доповіді у 2021 році серед рекомендацій для розробників політик та всіх інших зацікавлених сторін рекомендувала заборонити всім виробникам й асоційованим групам робити заяви про меншу шкоду від тютюнових виробів для електричного нагрівання порівняно з іншими виробами або зображення тютюнових виробів для електричного нагрівання як належного підходу до припинення вживання будь-яких тютюнових виробів і заборони їх використання в громадських місцях, якщо не з'являться надійні незалежні докази на підтримку зміни політики²⁸.
- (287) Підсумовуючи свою позицію Представництво ВООЗ зазначило таке.
1. Наразі недостатньо доказів того, що ТВЕН є менш шкідливими, ніж звичайні тютюнові вироби. ТВЕН виділяють токсичні викиди, подібні до тих, що містяться в сигаретному димі, багато з яких можуть спричинити рак.
 2. ТВЕН мають знижений рівень токсичних речовин порівняно зі звичайними сигаретами, хоча це не обов'язково означає зниження ризиків для здоров'я.

²³ https://www.jstage.jst.go.jp/article/juoe/39/3/39_201/article

²⁴ <https://jamanetwork.com/journals/jamainternalmedicine/fullarticle/2628970>

²⁵ <https://tobaccocontrol.bmj.com/content/28/1/34>

²⁶ <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02786826.2017.1300231>

²⁷ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31150216/>

²⁸ <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/341113/9789240022720-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. З огляду на відсутність стандартизованих референтних значень, методів аналізу і топографії затягування (puffing topography), точні порівняння ТВЕН з іншими тютюновими виробами поки що неможливо зробити.

4. Довгостроковий вплив ТВЕН на здоров'я невідомий у частині їх використання та впливу їх викидів, і наразі недостатньо незалежних доказів відносного та абсолютного ризику ТВЕН.

- (288) Враховуючи наведене, наразі недостатньо доказів на підтримку твердження про меншу шкоду ТВЕН порівняно зі звичайними сигаретами.
- (289) Представництво ВООЗ також підкреслило, що постійно оцінює нові дослідження та продовжує відстежувати докази щодо цих виробів, а також надає регулярні оновлення своїм державам-членам, публікуючи нові відомості про ці вироби. ВООЗ також тісно співпрацює зі своїми партнерами, незалежними експертами та регуляторними органами, щоб оцінити поточний стан знань про ТВЕН. Ця робота стала основою для публікації восьмого звіту Дослідницької групи ВООЗ з регулювання тютюнових виробів, у якому досліджувався вплив ТВЕН.

4.6. Обставини, які повідомило МОЗ

- (290) МОЗ зазначило, що підпорядковані йому підприємства, установи, організації не проводили та не проводять досліджень / експертиз, які можуть підтвердити або спростувати варіації Твердження 1 та/або Твердження 2, або схожі твердження щодо властивостей «IQOS» порівняно зі звичайними сигаретами, відповідно оцінити їх повноту, точність та правдивість не може.
- (291) При цьому МОЗ зазначило, що відповідно до Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, інформує населення через медіа про шкідливість куріння чи інших способів вживання тютюнових виробів та здійснює пропаганду медичних знань з питань профілактики захворювань, пов'язаних з вживанням тютюнових виробів. У межах своєї компетенції МОЗ формує позицію щодо тютюнових виробів для нагрівання та оприлюднює її на його вебсайті та через медіа.
- (292) Так, МОЗ вважає дослідження, проведені індустрією, маніпулятивними, у зв'язку з опублікованим розслідуванням Reuters, доступним за посиланням²⁹, про яке згадується в публікації, що розміщена на офіційному вебсайті МОЗ³⁰.
- (293) Окрім того, МОЗ припускає, що фінансування індустрією досліджень підтверджує наявність майнового інтересу дослідників, що, у свою чергу, означає, що дослідження проводилися в умовах потенційного конфлікту інтересів.
- (294) Щодо Твердження «IQOS виділяє в середньому на 95% менше шкідливих хімічних речовин, порівняно з сигаретами.*Зниження рівнів низки шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з еталонною сигаретою» МОЗ зазначило, що зазначене твердження може вводити в оману споживача, оскільки створює враження меншої шкідливості таких виробів порівняно з еталонною сигаретою.
- (295) Найдетальніша інформація щодо цього питання наведена в огляді, опублікованому Американським хімічним товариством (Uguna & Snape, 2022), доступним за

²⁹ <https://www.reuters.com/investigates/special-report/tobacco-iqos-science/>

³⁰ https://moz.gov.ua/article/health/chomu-tjutjunovi-virobi-dlja-nagrivannja-ne-e-bezpechnimi?fbclid=IwAR382hd0B_LMkyuhnzrX5uh6tBip5MYMEAxLB5Uf7pUOb90GJ3w4NUcdA

посиланням³¹ (далі – Огляд). Автори демонструють, що основним процесом формування аерозолі є процес ендотермічного піролізу, який є подібним в IQOS та у звичайних сигарет, тому немає принципової відмінності між цим аерозолем та димом сигарет.

- (296) Також МОЗ вказало, що в аерозолі присутні різноманітні шкідливі та потенційно шкідливі сполуки, включаючи поліциклічні ароматичні вуглеводні як частинки смоли. В результаті піролізу з'являються частинки вуглецю, і через повторне нагрівання вуглецю та смоли вміст поліциклічних ароматичних вуглеводнів може збільшуватися.
- (297) Крім того, в Огляді автори наводять довгий перелік речовин, яких в аерозолі IQOS менша кількість, ніж у звичайних сигаретах, що показано в таблиці 3 Огляду. Проте у таблиці 4 Огляду наведено не менший список речовин, яких в аерозолі IQOS більше ніж у сигаретах.
- (298) Відповідно до статті 10 Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» забороняється виробництво, оптова і роздрібна торгівля та імпорту для реалізації на території України сигарет, у яких рівні викидів нікотину, смоли та монооксиду вуглецю в диму однієї сигарети перевищують: нікотину – 1 міліграм, смоли – 10 міліграмів, монооксиду вуглецю – 10 міліграмів. Для Продукції IQOS таких вимог Законом не встановлено.
- (299) Водночас пунктом 25 Переліку шкідливих для здоров'я людини речовин, що входять до складу тютюнових виробів та виділяються з тютюновим димом під час їх куріння, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 лютого 2011 року № 105 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04 травня 2023 року № 844), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 березня 2011 року за № 391/19129, встановлено, що 1-Метил-2-(3-піридил) піролідин, торгова назва – нікотин має слабку кумулятивність. Подразнює шкіру та очі, чинить шкірно-резорбтивну та сенсibiliзуючу дію, характеризується гонадотоксичною, ембріотоксичною та тератогенною дією.
- (300) Нікотин може спричиняти гострі серцево-судинні захворювання і прискоренню атерогенезу у споживачів тютюну. Ймовірно, це пов'язано зі стимуляцією симпатичної нервової системи, зниженням коронарного кровотоку, порушенням функції ендотелію та іншими фармакологічними ефектами. Нікотин знижує легеневу функцію, спричиняє дефекти обробки слуху та порушення кардіореспіраторної функції немовляти, а також може сприяти когнітивним та поведінковим дефіцитам у подальшому житті. Вплив нікотину в підлітковому віці пов'язаний із дефіцитом оперативної пам'яті, уваги та обробки слуху, а також із підвищеною імпульсивністю та тривожністю.
- (301) Органами і системами, що зазнають найбільшого ураження від нікотину є: центральна нервова, серцево-судинна, ендокринна системи, шлунково-кишковий тракт, печінка, нирки, очі.
- (302) Щодо поширення Відповідачем на Вебсайті інформації з приводу Висновку FDA від 07.07.2020, а саме: «На основі наданих та зібраних наукових доказів, FDA опублікували висновок, що: Повний перехід із сигарет на IQOS, як очікується, позитивно вплине на здоров'я населення загалом», МОЗ зазначило, що на вебсайті FDA така інформація відсутня.

³¹ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9260752/>

- (303) Крім того, на вебсайті FDA³² зазначено, що ці продукти не є безпечними та «схваленими FDA», і вказано, що накази про зміну експозиції також не дозволяють компанії робити будь-які інші змінені заяви про ризик або будь-які прямі чи непрямі заяви, які вводять або можуть ввести споживачів в оману, що продукти схвалені або затверджені FDA, або що FDA вважає ці продукти безпечними для використання споживачами.
- (304) З огляду на викладене, МОЗ вважає, що Рішення FDA не може бути підставою для поширення Тверджень щодо Продукції IQOS, зокрема щодо меншого ризику для здоров'я.
- (305) Також МОЗ зазначило, що відомі йому дослідження щодо переліків шкідливих речовин свідчать, що тютюновий дим від звичайних сигарет містить низку шкідливих хімічних речовин, таких як нікотин, миш'як, бензол, окис вуглецю, важкі метали та нітрозаміни, отримані з тютюну. Близько 1% із понад 7000 хімічних речовин, що утворюються під час спалювання тютюну, визначено як основні причини або можливі фактори ризику захворювань, пов'язаних з курінням, таких як рак легень, серцево-судинні захворювання та емфізема (Başaran et al., 2019).
- (306) У зв'язку із цим, науковою спільнотою наразі не сформований виключний перелік всіх токсичних речовин/канцерогенів/шкідливих/потенційно шкідливих речовин / сполук, що виділяються при використанні Продукції IQOS та звичайних сигарет.
- (307) При цьому неможливо визначити виключний перелік всіх токсичних речовин / канцерогенів / шкідливих / потенційно шкідливих речовин / сполук, що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та звичайних сигарет.
- (308) Також МОЗ зазначило, що таблиця 4 Огляду містить перелік речовин, яких знайдено більше в аерозолі тютюнових виробів для нагрівання, ніж у димі звичайних сигарет. Деякі з них мають токсичні, алергічні, канцерогенні властивості.
- (309) На підтвердження зазначеної позиції МОЗ повідомило огляди, дослідження, розміщені за відповідними посиланнями³³.
- (310) Щодо того, чи можливо, на думку МОЗ, за допомогою короткострокових досліджень визначити, чи дійсно повний перехід на Продукцію IQOS становить менший ризик для здоров'я людей, ніж продовження куріння сигарет, МОЗ вказало таке.
- (311) Короткострокові дослідження можуть допомогти зібрати певні початкові дані і надати проміжні висновки. Однак для того щоб дійсно визначити, чи перехід на певний продукт становить менший ризик для здоров'я людей, ніж продовження куріння сигарет, потрібні довгострокові дослідження.
- (312) Зазвичай, довгострокові дослідження передбачають спостереження за великою групою осіб, які вживають даний продукт протягом тривалого періоду часу (десятиліття або навіть десятки років). Ці дослідження дозволяють зрозуміти довгострокові впливи вживання продукту на здоров'я.
- (313) Необхідність довгострокових досліджень також спричинена комплексним характером здоров'я та чинників, які на нього впливають, динамікою користування продукції та зміною поведінкових звичок, побічними наслідками, які можуть проявлятися лише після тривалого використання Продукції IQOS тощо.

³² <https://www.fda.gov/news-events/press-announcements/fda-authorizes-marketing-iqos-tobacco-heating-system-reduced-exposure-information>

³³ <https://tobaccocontrol.bmj.com/content/28/5/582>; <http://dx.doi.org/10.1136/tobaccocontrol-2018-054321>; <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/30158203>; <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/38312998/>; <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6368999/>; https://tobaccocontrol.bmj.com/content/27/Suppl_1/s9; <http://dx.doi.org/10.1136/tobaccocontrol-2018-05432>; <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31150216/>.

- (314) Крім того, у Відповіді МОЗ від 07.06.2024 також зазначено, що на 07.06.2024 МОЗ, підпорядковані йому підприємства, установи, організації не проводили досліджень / експертизи, які можуть підтвердити або спростувати твердження – «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння» та/або твердження «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами» або схожі твердження щодо властивостей «IQOS» порівняно зі звичайними сигаретами, відповідно оцінити їх повноту, точність та правдивість, у тому числі з наведеними поясненнями/застереженнями до таких тверджень, неможливо.
- (315) При цьому МОЗ зазначило, що середнє зниження на 95% рівнів 9 хімічних речовин, рекомендованих для зниження в сигаретному димі Всесвітньою організацією охорони здоров'я, які не включають нікотину, не може перебувати у прямому взаємозв'язку зі зменшенням ризику для здоров'я.
- (316) Також, у Відповіді МОЗ від 07.06.2024, воно повторно повідомило Комітет про те, що на 07.06.2024 МОЗ не відомі довгострокові дослідження, які можуть підтвердити твердження, зазначене у вимозі, а саме: «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами»; «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння», а також інші варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них, що поширюються на Вебсайті.

4.7. Обставини, які повідомило ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ»

- (317) ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ» зазначило, що відповідно до пункту 1 розділу 1 «Загальні положення» Статуту державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09.02.2024 № 224 (далі – Статут), є санітарно-профілактичним закладом охорони здоров'я, головним завданням якого є діяльність у сфері громадського здоров'я та забезпечення потреб населення, а саме: здійснення епідеміологічного нагляду, виконання повноважень щодо захисту населення від інфекційних та неінфекційних хвороб, лабораторній діяльності, біологічної безпеки та біологічного захисту у межах, визначених цим Статутом. ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ» виконує організаційно-методичні функції у сфері громадського здоров'я.
- (318) При цьому ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ» повідомило, що дослідження, спрямовані на вивчення рівня шкідливих речовин у системах для нагрівання тютюну за участю та на замовлення ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ» або за дорученням МОЗ не проводилися.
- (319) ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ» також зазначило, що під час Конференції Сторін (COP10) Рамкової Конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну (РКБТ), що відбулася 5-10 лютого 2024 року, ВООЗ представила «Всеосяжний звіт про дослідження та фактичні дані щодо нових та новітніх тютюнових виробів, зокрема щодо ТВЕН, у відповідь на пункти 2(a)-(d) Рішення FCTC/COP8(22)», в якому зазначено, що існуючих доказів недостатньо, щоб підтримати твердження про знижений рівень впливу ТВЕН. Усі форми вживання тютюну шкідливі, в тому числі й вживання ТВЕН. Серед курців, які переходять на ТВЕН, не спостерігається зменшення тягара хронічних захворювань, а серед некурців, які починають вживати ТВЕН, підвищується ризик хронічних захворювань (наприклад, респіраторних та серцево-судинних).

- (320) Тютюнова промисловість не змогла продемонструвати, що ТВЕН зменшують кількість захворювань, пов'язаних із тютюнопалінням.
- (321) Міжнародні дослідження свідчать, що будь-яка система нагрівання тютюну є небезпечною та не зменшує ризиків від куріння (серед яких і виникнення важких захворювань).
- (322) Крім того, ДП «Центр громадського здоров'я МОЗ» повідомило, що за даними CDC (англ. *Centers for Disease Control and Prevention*, укр. *Центри контролю та профілактики захворювань*), використання тютюнових виробів, що нагрівають тютюн, мають шкідливий вплив на здоров'я людей³⁴.

4.8. Обставини, які встановлені за результатами проведеного Комітетом опитування споживачів

- (323) З метою отримання додаткових доказів для встановлення фактичних обставин Справи, на підставі Доручення Східним, Південно-східним, Південно-західним, Західним, Північним та Південним міжобласними територіальними відділеннями Комітету проведено опитування споживачів нікотиновмісної продукції, яким виповнилося 18 років (далі – Опитування), перед якими ставились питання щодо впливу та/або можливості впливу на наміри стати споживачем Продукції IQOS інформації про властивості такої продукції (варіацій Тверджень з поясненнями / застереженнями до них), а також сприйняття споживачами вказаної інформації.
- (324) Так, перед учасникам Опитування було поставлено питання щодо того, які можливі переваги використання IQOS у порівнянні з сигаретами вплинули (або потенційно вплинули б) на намір стати споживачем Продукції IQOS, під час вибору (або потенційного вибору) такої продукції як альтернативи сигаретам, та яким було запропоновано обрати три відповіді з таких варіантів:
1. IQOS не залишає запаху та диму;
 2. IQOS зручніший у використанні;
 3. IQOS виділяє в середньому на 95% нижчі рівні шкідливих хімічних речовин, порівняно з сигаретами;
 4. IQOS є більш інноваційним та високотехнологічним продуктом;
 5. IQOS становить менший ризик для здоров'я ніж продовжувати курити сигарети;
 6. IQOS не впливає на повітря та людей навколо, не призводить до пасивного куріння;
 7. IQOS не спалює тютюн, а нагріває його;
 8. IQOS не виділяє смоли;
 9. IQOS залишає значно менше слідів на зубах, порівняно з сигаретами;
- Ваш варіант (далі – Питання № 1).
- (325) Також перед учасниками опитування були поставлені питання щодо сприйняття ними інформації про властивості Продукції IQOS (варіацій Тверджень з поясненнями / застереженнями до них), а саме:
- ✓ *«IQOS виділяє в середньому на 95% нижчі рівні шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами. Важливо: це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. IQOS не виключає усіх ризиків.**
- *Зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з еталонною сигаретою.»* (далі – Питання № 2);

³⁴ https://www.cdc.gov/tobacco/other-tobacco-products/heated-tobacco-products.html?CDC_AAref_Val=https://www.cdc.gov/tobacco/basic_information/heated-tobacco-products/index.html

- ✓ *«Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити.* IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин в порівнянні з сигаретами.**
Важливо: IQOS не виключає усіх ризиків та містить нікотин, що викликає залежність.
* Виходячи з сукупності наявних доказів щодо IQOS порівняно з продовженням куріння.
** «95% менше» означає середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. Перегляньте Важливу інформацію» (далі – Питання № 3);*
- ✓ *«15 років досліджень.
IQOS пройшов ряд наукових випробувань. Станом на сьогодні було проведено 18 неклінічних та 10 клінічних досліджень з кількома тисячами учасників.
Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити.*
IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин в порівнянні з сигаретами.**
Важливо: IQOS не виключає усіх ризиків та містить нікотин, що викликає залежність.
* Виходячи з сукупності наявних доказів щодо IQOS порівняно з продовженням куріння.
** «95% менше» означає середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. Перегляньте Важливу інформацію» (далі – Питання № 4), поширеної Товариством на вебсторінках³⁵ Вебсайту (далі – Вебсторінки Вебсайту).*

(326) Під час проведення Опитування в анкеті були використані кольорові графічні зображення Вебсторінок Вебсайту, на яких поширюються відповідні варіації Тверджень з поясненнями / застереженнями до них, що є додатками 1, 2 до кожної анкети.

(327) Кількість респондентів, залучених до Опитування, – 313 осіб.

(328) За результатами Опитування встановлено таке.

1. Учасники опитування у відповідь на Питання № 1 повідомили:

- Інформація *«IQOS не залишає запаху та диму»* вплинула (або потенційно вплинула б) на намір 49% учасників опитування стати споживачами Продукції IQOS як альтернативи сигаретам;
- Інформація *«IQOS зручніший у використанні»* вплинула (або потенційно вплинула б) на намір 57% учасників опитування стати споживачами Продукції IQOS як альтернативи сигаретам;
- Інформація *«IQOS виділяє в середньому на 95% нижчі рівні шкідливих хімічних речовин, порівняно з сигаретами»* вплинула (або потенційно вплинула б) на намір 23% учасників опитування стати споживачами Продукції IQOS як альтернативи сигаретам;

³⁵ <https://iqos.com.ua/uk>, <https://iqos.com.ua/uk/products/science>

- Інформація «*IQOS є більш інноваційним та високотехнологічним продуктом*» вплинула (або потенційно вплинула б) на намір 39% учасників опитування стати споживачами Продукції IQOS як альтернативи сигаретам;
- Інформація «*IQOS становить менший ризик для здоров'я ніж продовжувати курити сигарети*» вплинула (або потенційно вплинула б) на намір 27% учасників опитування стати споживачами Продукції IQOS як альтернативи сигаретам;
- Інформація «*IQOS не впливає на повітря та людей навколо, не призводить до пасивного куріння*» вплинула (або потенційно вплинула б) на намір 15% учасників опитування стати споживачами Продукції IQOS як альтернативи сигаретам;
- Інформація «*IQOS не спалює тютюн, а нагріває його*» вплинула (або потенційно вплинула б) на намір 30% учасників опитування стати споживачами Продукції IQOS як альтернативи сигаретам;
- Інформація «*IQOS не виділяє смоли*» вплинула (або потенційно вплинула б) на намір 29% учасників опитування стати споживачами Продукції IQOS як альтернативи сигаретам;
- Інформація «*IQOS залишає значно менше слідів на зубах, порівняно з сигаретами*» вплинула (або потенційно вплинула б) на намір 28% учасників опитування стати споживачами Продукції IQOS як альтернативи сигаретам;
- 3% учасників опитування зазначили свої варіанти, а саме: Новий тренд; Куріння шкідливе для здоров'я; Звичайні табачні вироби є кращими; Куріння шкідливе; Не згодна з жодним варіантом; На сайт не заходила, курю інші; Негативно впливає на здоров'я людини; Всі тютюнові вироби шкідливі.

2. Учасники опитування повідомили, що сприймають інформацію, зазначену в Питанні № 2, таким чином:

- 40% учасників опитування вважають, що з вказаної інформації вбачається, що порівнювалися всі речовини, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет;
- 27% учасників опитування вважають, що з вказаної інформації вбачається, що порівнювалися всі речовини, крім нікотину, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет;
- 30% учасників опитування вважають, що порівнювалася частина відносно загальної кількості шкідливих хімічних речовин, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет;
- 3% учасників опитування зазначили свої варіанти, а саме: Не володію інформацією, які показники порівнювалися, однак вважаю IQOS таким ж небезпечним як і сигарети; Шкідливе для здоров'я, що сигарети, що айкос.

3. Учасники опитування повідомили, що сприймають інформацію, зазначену в Питанні № 3, таким чином:

- 14% учасників опитування вважають, що IQOS є повністю (абсолютно) безпечним для здоров'я;
- 41% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS є безпечнішим для здоров'я порівняно з продовженням куріння сигарет;
- 38% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS має такі ж ризики для здоров'я, як і у разі продовження куріння сигарет;

- 6% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS збільшує ризик для здоров'я порівняно з курінням сигарет;
- 1% учасників опитування зазначили свої варіанти, а саме: Ми не знаємо реальних ризиків куріння айкосу; Не відповідає дійсності; Ризики завжди є.

4. Учасники опитування повідомили, що сприймають інформацію, зазначену в Питанні № 4, таким чином:

- 56% учасників опитування вважають, що висновок щодо меншого ризику для здоров'я базується на довгострокових наукових випробуваннях / дослідженнях;
- 44% учасників опитування вважають, що висновок щодо меншого ризику для здоров'я базується на короткострокових наукових випробуваннях / дослідженнях;
- 1% учасників опитування зазначили свої варіанти, а саме: Вважаю, що ризик однаковий; Не можу сказати.

(329) Крім того, Комітетом окремо проаналізовано відповіді учасників Опитування на Питання № 1, які зазначили, що під час вибору (або потенційного вибору) вплинула (або потенційно вплинула б) на їх намір стати споживачем Продукції IQOS саме інформація про те, що «IQOS виділяє в середньому на 95% нижчі рівні шкідливих хімічних речовин, порівняно з сигаретами» та/або «IQOS становить менший ризик для здоров'я ніж продовжувати курити сигарети».

(330) Так, учасники опитування – споживачі або потенційні споживачі Продукції IQOS, які стали або потенційно стали б споживачами такої продукції саме через зазначення щодо такої продукції інформації про меншу шкідливість та менший ризик для здоров'я, повідомили таке.

1. Учасники опитування повідомили, що сприймають інформацію, зазначену в Питанні № 2, таким чином:

- 42% учасників опитування вважають, що з вказаної інформації вбачається, що порівнювалися всі речовини, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет;
- 35% учасників опитування вважають, що з вказаної інформації вбачається, що порівнювалися всі речовини, крім нікотину, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет;
- 22% учасників опитування вважають, що порівнювалася частина відносно загальної кількості шкідливих хімічних речовин, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет;
- 1% учасників опитування зазначили свої варіанти.

2. Учасники опитування повідомили, що сприймають інформацію, зазначену в Питанні № 3, таким чином:

- 18% учасників опитування вважають, що IQOS є повністю (абсолютно) безпечним для здоров'я;
- 56% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS є безпечнішим для здоров'я порівняно з продовженням куріння сигарет;
- 23% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS має такі ж ризики для здоров'я, як і в разі продовження куріння сигарет;
- 3% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS збільшує ризик для здоров'я порівняно з курінням сигарет;
- Свій варіант не обрав жоден учасник опитування.

3. Учасники опитування повідомили, що сприймають інформацію, зазначену в Питанні № 4, таким чином:

- 72% учасників опитування вважають, що висновок щодо меншого ризику для здоров'я базується на довгострокових наукових випробуваннях / дослідженнях;
- 28% учасників опитування вважають, що висновок щодо меншого ризику для здоров'я базується на короткострокових наукових випробуваннях / дослідженнях;
- Свій варіант не обрав жоден учасник опитування.

4.9. Вплив дій Відповідача на конкуренцію на ринку виробництва та реалізації тютюнових виробів

- (331) За повідомленою Товариством інформацією, основними своїми конкурентами воно вважає ПрАТ «Джей Ті Інтернешнл Компані Україна», ТОВ «Бритіш Американ Тобакко Сейлз Енд Маркетинг Україна».
- (332) З метою з'ясування впливу дій ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» щодо поширення інформації про властивості Продукції IQOS на конкуренцію, Комітетом направлено вимоги до суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність на ринку виробництва та реалізації тютюнових виробів, а саме: ПрАТ «Джей Ті Інтернешнл Компані Україна», ТОВ «Бритіш Американ Тобакко Сейлз Енд Маркетинг Україна», ПП «Імперіал Тобако Юкрейн».

4.9.1. Обставини, які повідомило ПрАТ «Джей Ті Інтернешнл Компані Україна»

- (333) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (334) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (335) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (336) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (337) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (338) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (339) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (340) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*

4.9.2. Обставини, які повідомило ТОВ «Бритіш Американ Тобакко Сейлз Енд Маркетинг Україна»

- (341) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (342) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (343) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (344) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (345) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*

4.9.3. Обставини, які повідомило ТОВ ПП «Імперіал Тобако Юкрейн»

- (346) За інформацією ПП «Імперіал Тобако Юкрейн», воно є членом Української асоціації

виробників тютюнових виробів «Укртютюн».

- (347) У листі від 27.02.2023 № 36/Ю (вх. Комітету № 8-01/280-кі від 06.03.2023) ПП «Імперіал Тобако Юкрейн» зазначило, що здійснює господарську діяльність з оптової торгівлі тютюновими виробами на території України та вчиняє правочини, пов'язані з такою діяльністю (оптова торгівля тютюновими виробами (код КВЕД 46.35); роздрібна торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами в спеціалізованих магазинах (код КВЕД 47.2); дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки (код КВЕД 73.20).
- (348) При цьому ПП «Імперіал Тобако Юкрейн» зазначає, що на дату надання Відповіді від 30.01.2023 не виробляє та не реалізує альтернативні системи доставки нікотину (зокрема, тютюновмісні вироби для електричного нагрівання та пристрої для їх нагрівання, електронні сигарети, гібридну продукцію та витратні матеріали до них).
- (349) ПП «Імперіал Тобако Юкрейн» стверджує, що не має інформації та повноважень коментувати споживчі характеристики або профіль ризику продукції конкурентів.
- (350) Крім того, ПП «Імперіал Тобако Юкрейн» зауважує, що не володіє повноцінною та достовірною інформацією, чи відповідають Твердження 1 та Твердження 2 істині, а тому відсутня об'єктивна можливість визначитися та стверджувати чи отримує ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» неправомірні конкурентні переваги перед ПП «Імперіал Тобако Юкрейн».

5. ОБСТАВИНИ, ВСТАНОВЛЕНІ КОМІТЕТОМ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (351) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» здійснює господарську діяльність на території України з моменту свого створення наприкінці 2014 року. Товариство не є виробником Продукції IQOS, оскільки така продукція виробляється компанією Філіп Морріс Продактс С.А. та реалізується в багатьох країнах світу.
- (352) Товариство здійснює господарську діяльність, пов'язану з імпортом та оптовою реалізацією Продукції IQOS – тютюновмісних виробів HEETS, пристроїв для нагрівання тютюну IQOS та аксесуарів до них.
- (353) Імпорт пристроїв для нагрівання тютюну IQOS здійснюється з листопада – грудня 2015 року, а їх реалізація – із січня 2016 року. Імпорт тютюновмісних виробів – стіків HEETS розпочався з грудня 2017 року, а їх реалізація – з січня 2018 року.
- (354) При цьому імпорт Продукції IQOS здійснюється на підставі договору дистрибуції з Філіп Морріс Продактс С.А. від 01 серпня 2015 року з подальшими його змінами. Факт дистрибуції пристроїв для нагрівання тютюну IQOS та тютюновмісних виробів – стіків HEETS підтверджується копіями митних декларацій та копіями товарних накладних, що додані до Відповіді від 01.11.2019.
- (355) Продукція IQOS пропонується до продажу в Україні через брендові точки роздрібною торгівлі, Інтернет-магазин тощо.
- (356) В Інтернет-магазині пропонуються до продажу такі види Продукції IQOS: пристрої для нагрівання тютюну (аерозолю): IQOS ILUMA, IQOS ILUMA PRIME, IQOS ILUMA ONE, IQOS ORIGINALS ONE, IQOS ORIGINALS DUO, lil SOLID Es; тютюновмісні вироби – стіки: DELIA, TEREА, HEETS, BLENDS, Fiit.
- (357) Про властивості Продукції IQOS Товариство поширює, зокрема, Твердження 1 та Твердження 2 з поясненнями / застереженнями до них.

- (358) Як Твердження 1, так і Твердження 2 з поясненнями / застереженнями до них, поширювались та поширюються у відповідних варіаціях, які зазначено в додатку 1 до Відповіді від 06.12.2023, проте, за твердженням ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн», такий перелік не є вичерпним.
- (359) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (360) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (361) За повідомленням Товариства, відповідальність за поширення Твердження 1 та Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, а також їх варіацій, несе та несе ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн».
- (362) Як Твердження 1 так і Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, а також їх варіації, поширювалися та поширюються Товариством, зокрема, на Вебсайті, на Вебсайті РМІ, на YouTube, у матеріалах для бренд-рітейлу, тощо.

5.1. Щодо відповідальності та періодів поширення варіацій Тверджень, з поясненням / застереженнями до них, на Вебсайті

- (363) Товариство стверджує, що з моменту створення Вебсайту в червні 2014 року і до початку 2020 року використовувало Вебсайт у своїй господарській діяльності шляхом підготовки інформації про Продукцію IQOS, у тому числі про її властивості, яку, як правило, передавало компанії Філіп Морріс Продактс С.А., яка була первісним власником Вебсайту, для її розміщення на Вебсайті.
- (364) З 2020 року Товариство здебільшого самостійно розміщувало інформацію про Продукцію IQOS на Вебсайті.
- (365) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (366) Разом із цим між ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» та ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» узгоджено порядок користування Вебсайтом, а також розподіл відповідальності за розміщену інформацію на Вебсайті, що визначено, зокрема, *(інформація, доступ до якої обмежено).*
- (367) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (368) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (369) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (370) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (371) При цьому, за наявною в Комітеті інформацією, ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер» не поширює Тверджень, їх варіацій, з поясненнями / застереженнями до них, оскільки таке поширення на Вебсайті здійснює ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн».
- (372) Таким чином, не зважаючи на те, що володільцем облікового запису адміністратора Вебсайту є ТОВ «Логістик Сервіс Провайдер», ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» продовжує самостійно поширювати на Вебсайті Твердження, їх варіації, з поясненнями / застереженнями до них, а отже несе відповідальність за таке поширення.
- (373) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (374) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (375) Варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них продовжують поширюються й на сьогодні.

(376) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*

(377) Факт поширення Твердження 1, 2 з поясненнями / застереженнями до них на Вебсайті підтверджується актами фіксації від 11.06.2023 № 11/06, від 14.06.2023 № 14/06/2023, від 05.12.2023 № 05/12-01, від 27.02.2024 № 27/02-01, від 09.05.2024 № 09/05-01, від 20.12.2024 № 20/12-01.

5.2. Щодо відповідальності та періодів поширення варіацій Тверджень, із поясненнями / застереженнями до них на Вебсайті РМІ

(378) Філіп Морріс Продактс С.А. належить вебсайт РМІ, який функціонує з 1997 року.

(379) На вказаному вебсайті створено рубрику³⁶, що стосується України (далі – Рубрика Вебсайту РМІ), у якій поширюються варіації Тверджень.

(380) За твердженням Товариства, інформація, для розміщення в Рубриці Вебсайту РМІ готується ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» в частині, що стосується Товариства та Продукції IQOS, після чого така інформація передається Філіп Морріс Продактс С.А. для її подальшого розміщення в Рубриці Вебсайту РМІ.

(381) Товариство повідомило, що несе відповідальність за поширення на Вебсайті РМІ інформації в частині, що стосується Товариства та Продукції IQOS, у тому числі Тверджень, їх варіацій, з поясненнями / застереженнями до них.

(382) Враховуючи наведене, Філіп Морріс Продактс С.А. поширює варіації Тверджень, з поясненнями / застереженнями до них, у Рубриці Вебсайту РМІ, проте відповідальність за таке поширення несе Товариство.

(383) Щодо періодів поширення Товариство зазначило, що варіації Тверджень поширюються на Вебсайті РМІ орієнтовно з 2020 року та продовжують поширюватися станом й на серпень 2024 року.

(384) Факт поширення Твердження 1, 2 з поясненнями / застереженнями до них на Вебсайті РМІ підтверджується актом фіксації від 08.05.2024 № 08/05-01.

5.3. Щодо відповідальності та періодів поширення варіацій Тверджень, із поясненнями / застереженнями до них, в інших місцях поширення

(385) На YouTube поширення варіацій Тверджень, з поясненнями / застереженнями до них, здійснюється у вигляді розміщення, зокрема на YouTube-каналі «IQOS-Україна», а саме безпосередньо у відео та в описі до них.

(386) За інформацією Товариства, варіації Тверджень, з поясненнями / застереженнями до них, поширюються також у матеріалах бренд-рітейлу.

(387) Відповідальність за поширення варіацій Тверджень, з поясненнями / застереженнями до них, у зазначених місцях поширення несло та несе Товариство.

(388) Щодо періодів поширення Товариство зазначило, що варіації Тверджень, з поясненнями / застереженнями до них, поширюються на YouTube та в матеріалах для бренд-рітейлу орієнтовно з 2020 року.

(389) Факт поширення Твердження 1, 2 з поясненнями / застереженнями до них на YouTube-каналі «IQOS-Україна» підтверджується актом фіксації від 11.06.2024 № 11/06.

³⁶ <https://www.pmi.com/markets/ukraine/uk/overview>

(390) При цьому інформація, зокрема у вигляді варіацій Тверджень з поясненнями / застереженнями до них, в соціальних мережах Instagram³⁷, Facebook³⁸, в мережі Інтернет тощо, за зазначеними в Заяві гіперпосиланнями станом на дату цих рекомендацій не поширюється.

5.4. Щодо Твердження 1: «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами», з поясненнями / застереженнями до нього, а також інших його варіацій

(391) Твердження 1 поширювалося ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» щонайменше в (інформація, доступ до якої обмежено) варіаціях, які наведені Товариством у додатку 1 до Відповіді від 06.12.2023, у різних місцях поширення, про які зазначено нижче.

5.4.1. Щодо поширення Товариством варіацій Твердження 1, з поясненнями / застереженнями до них, на Вебсайті

(392) Так, на головній сторінці Вебсайту³⁹, на яку споживач потрапляє одразу після його відкриття, поширено таку варіацію Твердження 1, з поясненням / застереженням до неї:
«Що таке IQOS?»

*IQOS виділяє в середньому на 95% нижчі рівні шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами. Важливо: це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. IQOS не виключає усіх ризиків.**

**Зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з еталонною сигаретою».*

(393) У рубриці Вебсайту «Наука про IQOS»⁴⁰ поширено, зокрема, такі варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них:

1. *«Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити.* IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин в порівнянні з сигаретами.***

Важливо: IQOS не виключає усіх ризиків та містить нікотин, що викликає залежність.

** Виходячи з сукупності наявних доказів щодо IQOS порівняно з продовженням куріння.*

*** «95% менше» означає середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. Перегляньте Важливу інформацію».*

2. *«IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами.**

Важливо: це не обов'язково означає зниження ризиків на 95%. IQOS не виключає всіх ризиків для здоров'я.

** «95% менше» означає середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Перегляньте Важливу інформацію».*

(394) При цьому в рубриці Вебсайту «Наука про IQOS» поширено й інші варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них, які зазначено Товариством у додатку 3 до Відповіді від 09.02.2024.

³⁷ https://www.instagram.com/iqos_ua/

³⁸ <https://www.facebook.com/iqos.ua/>

³⁹ <https://iqos.com.ua/uk>

⁴⁰ <https://iqos.com.ua/uk/products/science>

(395) У рубриці Вебсайту «Новини» розміщено статті під назвами «Чи можливо підібрати стіки схожі на сигарети? Порівняльна таблиця!»⁴¹, «12 найголовніших критеріїв, щоб обрати: IQOS або електронну сигарету»⁴², у яких поширено, зокрема такі варіації Твердження 1 з поясненнями/застереженнями до них:

1. *«Завдяки технології HeatControl™ IQOS не підпалює тютюн, а нагріває його. IQOS виділяє в середньому на 95% нижчі рівні шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами.*

** Важливо: Це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. IQOS не виключає усіх ризиків.*

** Зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з еталонною сигаретою. Перегляньте Важливу інформацію».*

2. *«Сигарети погано впливають на повітря і людей навколо, IQOS – ні. *IQOS не виділяє дим і не призводить до пасивного куріння. Оскільки IQOS нагріває тютюн, а не спалює його, він виділяє значно менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами ** для тебе і людей навколо.*

Важливо: IQOS не виключає усіх ризиків для тебе та оточуючих.

** Дослідження PMI, проведене відповідно до стандартів ISO з моделюванням в реальних сценаріях, що спирається на порогові межі якості повітря у приміщеннях з достатньою (згідно норм) вентиляцією.*

*** Зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) в порівнянні з димом еталонної сигарети. Перегляньте Важливу інформацію на IQOS.com».*

(396) У рубриці Вебсайту «Новини» розміщено й інші статті, зокрема під назвами «IQOS і сигарети: 10 головних відмінностей»⁴³, «Як IQOS впливає на зуби? У чому відмінність від сигарет?»⁴⁴ тощо, у яких поширено варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них, які зазначено Товариством у додатку 3 до Відповіді від 09.02.2024.

(397) Варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них поширюються й у інших рубриках Вебсайту, зокрема «Важлива інформація», «Питання та відповіді» тощо.

5.4.2. Щодо поширення Товариством варіацій Твердження 1, з поясненнями / застереженнями до них, на Вебсайті PMI

(398) Так, у рубриці «Наука та інновації» Вебсайту PMI міститься стаття «Наші дослідження»⁴⁵, у якій поширено, зокрема таку варіацію Твердження 1:

«Система нагрівання тютюну усуває процес горіння й не утворює диму. Згідно з лабораторними тестами системи нагрівання тютюну має в середньому на 95% нижчий рівень шкідливих і потенційно шкідливих речовин (ШПШР) та є менш токсичним за сигаретний дим...».

(399) Зазначена варіація Твердження 1 не містить пояснення / застереження, на відміну від описаних вище випадків.

(400) При цьому після зазначеної статті поширюється примітка, що «систему нагрівання тютюну продають під брендом IQOS».

⁴¹ <https://iqos.com.ua/uk/news-list/is-it-possible-to-pick-up-sticks-similar-to-cigarettes>;

⁴² <https://iqos.com.ua/uk/news-list/iqos-or-vape>

⁴³ <https://iqos.com.ua/uk/news-list/iqos-vs-cigarettes>

⁴⁴ https://iqos.com.ua/uk/news-list/iqos-dentists?gl=1*nd1yks* ga*MTAxNzE0NDgxMC4xNjg0MzQ2NzU0* ga_8RKTHCNYE2*MTcxMDE4Mjk0Ny44LjEuMTcxMDE4NjEwNy4wLjAuMA

⁴⁵ <https://www.pmi.com/markets/ukraine/uk/science-and-innovation/our-findings-to-date>

(401) Також Товариством у додатку 1 до Відповіді від 09.02.2024 наведено пояснення / застереження до варіації Твердження 1, що поширюється на Вебсайті PMI, а саме: «FDA авторизувала продаж IQOS з використанням такої інформації:

- система IQOS нагріває тютюн, але не спалює його, що значно скорочує вироблення шкідливих та потенційно шкідливих хімічних речовин;
- наукові дослідження показали, що повний перехід від традиційних сигарет на IQOS знижує вплив шкідливих або потенційно шкідливих речовин на організм.»

5.4.3. Щодо поширення Товариством варіацій Твердження 1, з поясненнями / застереженнями до них, в інших місцях

(402) На YouTube-каналі «IQOS Україна» розміщено відео під назвами «Різниця між IQOS та сигаретами | Наукове пояснення»⁴⁶, «IQOS vs сигарети: як зменшити обсяг чадного газу (CO), що вдихається при курінні?»⁴⁷, в описах до яких поширено такі варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них:

1. «IQOS виділяє в середньому на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами.*

* Зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з еталонною сигаретою.

Подивись важливу інформацію: <https://iqos.com.ua/uk/important-info...>».

2. «IQOS не виділяє дим, оскільки він нагріває тютюн, а не спалює. IQOS дає смак тютюну та на 95% менше шкідливих хімічних речовин у порівнянні з сигаретами.*

* Сигаретний дим містить високі рівні шкідливих хімічних речовин, що виділяються при горінні сигарети. "Зниження на 95%" означає середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Перегляньте Важливу інформацію на IQOS.com.».

(403) На зазначеному YouTube-каналі розміщено й інші відео, зокрема під назвами «Як працює IQOS? Все про технологію нагрівання Heat Control™»⁴⁸, «Правда про смоли | Як працює IQOS?»⁴⁹, «Правда про тютюн та дим | Як працює IQOS?»⁵⁰, «Правда про IQOS та електронні сигарети | Як працює Айкос?»⁵¹ тощо, в описах до яких також поширюються варіації Твердження 1 з поясненнями/застереженнями до них.

(404) Крім того, варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них поширюються не тільки в описах до вказаних відео, а й у самих відео.

(405) Товариство зазначило, що воно поширює в матеріалах бренд-рітейлу, зокрема, такі варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них:

1. «Сигарети утворюють смоли – IQOS ні. Смоли – твердий залишок сигаретного диму, який утворюється від згорання сигарети. IQOS не виділяє смоли, оскільки він нагріває тютюн, а не спалює його. Він утворює аерозольний залишок, який принципово відрізняється від смол і містить значно нижчі рівні шкідливих хімічних речовин.*

* Середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з сигаретним димом. Відсутність смоли не означає, що використання IQOS виключає всі ризики. При використанні IQOS виділяється нікотин, який викликає залежність. Ця інформація про продукцію надається споживачеві відповідно до статті 15 Закону

⁴⁶ https://www.youtube.com/watch?v=q4zVG9d_xJU

⁴⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=BBBup818xKU>

⁴⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=Wf08czCBSb0>

⁴⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=ugA56O9Fog8>

⁵⁰ https://www.youtube.com/watch?v=bEAfgL_wCPI

⁵¹ <https://www.youtube.com/watch?v=aenB5UsW8cQ>

України «Про захист прав споживачів».

2. IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин в порівнянні з сигаретами.*

** Важлива інформація: Це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. Використання IQOS не виключає всі ризики. «на 95% менше» означає середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Перегляньте Важливу інформацію на IQOS.com.»*

- (406) У матеріалах для бренд-рїтейлу поширюються Товариством і інші варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них, перелік яких наведено в додатку 1 до Відповіді від 09.02.2024.
- (407) Таким чином, варіації Твердження 1, з поясненнями / застереженнями до них, поширювалися та поширюються, зокрема, на Вебсайті, на Вебсайті РМІ, на YouTube-каналі «IQOS Україна», у матеріалах для бренд-рїтейлу тощо.
- (408) При цьому наведений вище та в додатку 1 до Відповіді від 09.02.2024 перелік варіацій Твердження 1, з поясненнями / застереженнями до них, не є вичерпним, оскільки, як зазначило Товариство, через комплексний характер комунікаційної інфраструктури останньому неможливо ідентифікувати всю комунікацію, яка може містити Твердження або їх варіації.

5.5. Щодо повноти, точності чи правдивості варіацій Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них

- (409) Як наведені вище варіації Твердження 1, з поясненнями / застереженнями до них, так і інші варіації, наведені Товариством у додатку 1 до Відповіді від 09.02.2024, містять стилістичні відмінності, а також певні технічні особливості, які зумовлені контекстом, у якому вони використовуються, проте такі відмінності не впливають на суть та значення Твердження 1, з поясненнями / застереженнями до нього, а тому розглядаються Комітетом комплексно, без виокремлення його окремих варіацій.
- (410) Так, на підтвердження повноти, точності та правдивості варіацій Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них Товариство в додатку 2 до Відповіді від 09.02.2024 зазначило 13 досліджень та надало їх перекладені на українську мову витяги.
- (411) *(інформація, доступ до якої обмежено).*
- (412) Враховуючи наведені вище дослідження, Товариство вважає, що варіації Твердження 1, з поясненнями / застереженнями до них, є повною, точною та правдивою інформацією.

5.6. Обставини, встановлені Комітетом під час розгляду Справи щодо варіацій Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них

- (413) Ані варіації Твердження 1, ані пояснення / застереження до них, не містять вказівки на конкретну кількість шкідливих хімічних речовин, на яких ґрунтувався розрахунок зниження рівнів таких речовин, що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет, зокрема не визначено, чи порівнювалися рівні всіх таких шкідливих хімічних речовин (крім нікотину), окрема їх кількість тощо.
- (414) При цьому щодо списку шкідливих хімічних речовин, що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет, на якому Товариство ґрунтувало розрахунок середнього зниження рівнів таких речовин, результати якого покладено в основу варіацій Твердження 1 та/або пояснень / застережень до них, Комітетом

встановлено таке.

- (415) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (416) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (417) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (418) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (419) При цьому, змінюючи зазначені підходи Товариство з початку поширення варіацій Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них, або без таких, не здійснювало уточнення в частині зазначення конкретної кількості шкідливих хімічних речовин відповідного переліку, які порівнювалися для розрахунку зниження їх рівнів.
- (420) Зазначене уточнення Товариство здійснило лише з грудня 2023 року.
- (421) Так, у вказаний період Товариство почало поширювати уточнені пояснення / застереження до окремих варіацій Твердження 1, зокрема почало зазначати, що «на 95% менше» означає не «середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин», а «середнє зниження рівнів **саме 9 хімічних речовин**, рекомендованих для зниження в сигаретному димі Всесвітньою організацією охорони здоров'я, які не включають нікотин».
- (422) До прикладу, у рубриці Вебсайту «Питання та відповіді»⁵² Товариство почало поширювати уточнені пояснення / застереження до варіації Твердження 1, зокрема:
«IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами.
 Важливо: Це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. IQOS не виключає усіх ризиків.
 * «На 95 % менше» означає середнє зниження рівнів 9 хімічних речовин, рекомендованих для зниження в сигаретному димі Всесвітньою організацією охорони здоров'я, які не включають нікотин. Дивись Важливу інформацію»* (далі – Змінене Твердження 1).
- (423) Таким чином, з грудня 2023 року *(інформація, доступ до якої обмежено)* ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» почало поширювати уточнені пояснення / застереження до окремих варіацій Твердження 1 в частині чіткого зазначення про те, що середній розрахунок заниження рівнів шкідливих хімічних речовин ґрунтувався саме на 9 таких речовинах, рекомендованих для зниження в сигаретному димі Всесвітньою організацією охорони здоров'я, які не включають нікотин.
- (424) Зазначені уточнені пояснення / застереження до окремих варіацій Твердження 1 почали поширюватися й у інших рубриках Вебсайту, зокрема, у рубриці «Важлива інформація»⁵³, у рубриці «Новини» (у статтях під назвами «IQOS ILUMA: система нагрівання тютюну нового покоління»⁵⁴, «IQOS ILUMA ONE: наступне покоління монодевайсів IQOS»⁵⁵, «15 інновацій IQOS ILUMA PRIME: девайс наступного покоління з індукційним нагріванням, без чистки та поломок леза»⁵⁶ тощо).
- (425) Отже, встановлено, що Товариство в одних випадках зазначає саме про виділення IQOS на 95% «менше» шкідливих речовин, а в інших – про виділення IQOS на 95% «нижчі рівні» таких речовин.

⁵² <https://iqos.com.ua/uk/faq>

⁵³ <https://iqos.com.ua/uk/important-information>

⁵⁴ <https://iqos.com.ua/uk/news-list/iqos-iluma-review-new-generation-tobacco-heating-system>

⁵⁵ <https://iqos.com.ua/uk/news-list/all-about-the-new-technology-functions-design-iluma-one>

⁵⁶ <https://iqos.com.ua/uk/news-list/15-facts-about-iqos-iluma-prime>

- (426) При цьому, як вбачається з окремих варіацій Твердження 1, зокрема зі Зміненого Твердження 1, Товариство ототожнює терміни «менше шкідливих хімічних речовин» та «нижчі рівні шкідливих хімічних речовин», які, на переконання Комітету, не є аналогічними за своєю суттю.
- (427) Разом із цим варіації Твердження 1 та/або пояснення / застереження до них, зокрема, що поширені на головній сторінці Вебсайту в рубриках «Наука про IQOS», «Новини» тощо, на Вебсайті PMI, на YouTube-каналі «IQOS Україна», у матеріалах бренд-рітейлу тощо, залишилися без відповідних змін чи уточнень.
- (428) Отже, варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них, що поширюються в зазначених у пункті 427 цих рекомендацій місцях поширення, не містять інформації про те, що розрахунок середнього зниження рівнів шкідливих речовин, що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет, ґрунтувався на певній кількості таких речовин (*інформація, доступ до якої обмежено*).
- (429) Проте зазначене уточнення є необхідним на підставі такого.
- (430) Товариство не надало Комітету інформації щодо виключного переліку всіх шкідливих хімічних речовин, що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет, при цьому останнє надало належним чином засвідчену копію (та перекладені з англійської на українську мову цитати) такого дослідження.
- (431) (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (432) Згідно з наданою МОЗ інформацією щодо можливості визначення виключного переліку всіх шкідливих хімічних речовин, що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет, встановлено, що науковою спільнотою не сформований виключний перелік всіх таких речовин. Також, за твердженням МОЗ, такий перелік визначити неможливо.
- (433) З наведеного вбачається, що кількість шкідливих хімічних речовин, а саме 9 таких речовин, рівні яких піддавалися порівнянню, є досить незначною відносно кількості речовин (*інформація, доступ до якої обмежено*), яку, за повідомленням МОЗ, наразі визначити неможливо.
- (434) При цьому в зазначеному контексті визначальним є той факт, що вказівка про заниження рівнів шкідливих хімічних речовин саме на 95%, є вказівкою на майже максимальний показник у 100%.
- (435) Враховуючи наведене, у споживача може виникнути помилкове враження про те, що порівнювалися рівні не 9 шкідливих хімічних речовин, а всі такі речовини (їх рівні) (крім нікотину), більша їх кількість тощо, що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет, що підтверджується результатами Опитування.
- (436) Так, на Питання № 2 анкети Опитування, яке стосувалося сприйняття варіації Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до нього, зокрема в частині порівняння шкідливих хімічних речовин, які виділяють IQOS та сигарети, респонденти вказали наступне:
- 40% респондентів вказали, що порівнювалися всі речовини, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет (сприйняття інформації, викладеної в одній з варіацій Твердження 1);
 - 27% респондентів вказали, що порівнювалися всі речовини, крім нікотину, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет (сприйняття інформації, викладеної в одній з варіацій Твердження 1);

разом з цим:

- 30% респондентів вказали, що порівнювалася частина відносно загальної кількості шкідливих хімічних речовин, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет (сприйняття інформації, викладеної в одній з варіацій Твердження 1);
- 3% респондентів зазначили свій варіант, а саме: Новий тренд; Куріння шкідливе для здоров'я; Звичайні табачні вироби є кращими; Не згодна з жодним варіантом; На сайт не заходила, курю інші; Негативно впливає на здоров'я людини; Всі тютюнові вироби шкідливі.

(437) Комітетом окремо проаналізовано відповіді учасників Опитування, які у відповідь на Питання № 1 зазначили, що під час вибору (або потенційного вибору) вплинула (або потенційно вплинула б) на їх намір стати споживачем Продукції IQOS саме інформація про те, що «IQOS виділяє в середньому на 95% нижчі рівні шкідливих хімічних речовин, порівняно з сигаретами» та/або «IQOS становить менший ризик для здоров'я ніж продовжувати курити сигарети».

(438) Так, зазначені учасники опитування у відповідь на Питання № 2 анкети Опитування повідомили, що сприймають інформацію в частині порівняння шкідливих хімічних речовин, які виділяють IQOS та сигарети, таким чином:

- 42% учасників опитування вважають, що з вказаної інформації вбачається, що порівнювалися всі речовини, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет;
- 35% учасників опитування вважають, що з вказаної інформації вбачається, що порівнювалися всі речовини, крім нікотину, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет;
- 22% учасників опитування вважають, що порівнювалася частина відносно загальної кількості шкідливих хімічних речовин, які виділяються під час куріння IQOS та сигарет;
- 1% учасників опитування зазначили свої варіанти.

(439) За результатами Опитування встановлено неправильне сприйняття споживачами інформації щодо кількості порівнюваних речовин (їх рівнів), що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет, що може призвести до помилкового враження про абсолютну безпечність Продукції IQOS, та у зв'язку із цим вплинути на наміри споживачів щодо її придбання.

(440) Отже, Твердження 1 – «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами», а також його варіації, що не містять вказівки на конкретну кількість шкідливих хімічних речовин, на яких ґрунтувався розрахунок зниження рівня таких речовин, що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет, є неточними.

5.7. Щодо Твердження 2: «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння», з поясненнями / застереженнями до нього, а також інших його варіацій

(441) ТОВ «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» поширювало Твердження 2 щонайменше у (інформація, доступ до якої обмежено) варіаціях, що вбачається з додатку 1 до Відповіді від 06.12.2023, у різних місцях поширення.

5.7.1. Щодо поширення Товариством варіацій Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, на Вебсайті

- (442) Так, у рубриці Вебсайту «Наука про IQOS»⁵⁷ поширено, зокрема, таку варіацію Твердження 2 з поясненнями / застереженнями до неї:
«Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити. IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин в порівнянні з сигаретами.** Важливо: IQOS не виключає усіх ризиків та містить нікотин, що викликає залежність.
 * Виходячи з сукупності наявних доказів щодо IQOS порівняно з продовженням куріння.
 ** "95% менше" означає середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. Перегляньте Важливу інформацію».*
- (443) При цьому в рубриці Вебсайту «Наука про IQOS» поширено й інші варіації Твердження 2 з поясненнями / застереженнями до них, які зазначено Товариством у додатку 3 до Відповіді від 09.02.2024.
- (444) У рубриці Вебсайту «Важлива інформація»⁵⁸ поширено, зокрема, такі варіації Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них:
 1. *«Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити.* Важливо: IQOS не виключає усіх ризиків. Аерозоль містить нікотин, що викликає залежність.
 * Виходячи з сукупності наявних доказів щодо IQOS порівняно з продовженням куріння».*
 2. *«Повний перехід на IQOS ILUMA — кращий вибір для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити.* Важливо: IQOS ILUMA не виключає усіх ризиків. Аерозоль містить нікотин, що викликає залежність.
 * Виходячи з сукупності наявних доказів щодо IQOS порівняно з продовженням куріння. Дивись Важливу інформацію на IQOS.com».*
- (445) При цьому у вказаній рубриці Вебсайту «Важлива інформація» поширено й інші варіації Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, які, зокрема, зазначено Товариством у додатку 3 до Відповіді від 09.02.2024.
- (446) У рубриці Вебсайту «Новини» розміщено статті під назвами «Що означають написи на пачках стіків HEETS? Як правильно читати інформацію з пачки»⁵⁹, «Перше знайомство з IQOS. Як працює, як користуватися. Інструкція з інфографікою!»⁶⁰ у яких поширено, зокрема, наступні варіації Твердження 2 з поясненнями / застереженнями до них:
 1. *«Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити.* Важливо: IQOS не виключає усіх ризиків. Аерозоль IQOS містить нікотин, що викликає залежність.
 * Виходячи з сукупності наявних доказів щодо IQOS порівняно з продовженням куріння».*
 2. *«IQOS виділяє в середньому на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами.* Зважаючи на наявні наукові докази, повний перехід на IQOS, ймовірно, становитиме менший ризик для здоров'я, ніж продовжувати курити.
 Важливо: це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. IQOS не виключає усіх ризиків.
 "На 95% менше" означає середнє зниження рівнів 9 хімічних речовин, рекомендованих для зниження в сигаретному димі Всесвітньою організацією охорони здоров'я, які не включають нікотин. Дивись Важливу інформацію».

⁵⁷ <https://iqos.com.ua/uk/products/science>

⁵⁸ <https://iqos.com.ua/uk/important-information>

⁵⁹ <https://iqos.com.ua/uk/news-list/heets-stick-labels-mean>

⁶⁰ <https://iqos.com.ua/uk/news-list/iqos-guided-trial>

(447) У рубриці Вебсайту «Новини» розміщуються й інші статті, зокрема під назвами «Як IQOS впливає на зуби? У чому відмінність від сигарет?»⁶¹, «10 фактів про IQOS і здоров'я. Чи є Айкос менш шкідливим за сигарети?»⁶² тощо, у яких поширено й інші варіації Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, про які зазначено Товариством у додатку 3 до Відповіді від 09.02.2024.

5.7.2. Щодо поширення Товариством варіацій Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, на Вебсайті РМІ

(448) Так, у рубриці «Наука та інновації» Вебсайту РМІ міститься стаття «Наші дослідження»⁶³, у якій поширено, зокрема, таку варіацію Твердження 2: «У підсумку всі наші дослідження на сьогодні вказують на те, що, хоча система нагрівання тютюну й не є абсолютно безпечною, вона може становити менший ризик здоров'ю повнолітніх курців, які повністю переходять на неї, у порівнянні з традиційним курінням».

5.7.3. Щодо поширення варіацій Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, в інших місцях поширення

(449) На YouTube-каналі «IQOS Україна» поширено відео під назвами «Правда про IQOS та електронні сигарети | Як працює Айкос?»⁶⁴, «Правда про тютюн та дим | Як працює IQOS?»⁶⁵, «Правда про смоли | Як працює IQOS?»⁶⁶, «Як працює IQOS? Все про технологію нагрівання Heat Control™»⁶⁷, «IQOS vs сигарети: як зменшити обсяг чадного газу (CO), що вдихається при курінні?»⁶⁸, у яких як безпосередньо у відео, так і в описах до них, поширено, зокрема, такі варіації Твердження 2 з поясненнями / застереженнями до них:

1. *«Перехід на продукти для нагрівання тютюну завдає значно менше шкоди здоров'ю, аніж продовжувати курити. Тому, що IQOS не утворює дим, попіл та смоли.»* (інформація з відео).

2. *«Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити. IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин в порівнянні з сигаретами.**

** "95% менше" означає середнє зниження рівнів ряду шкідливих хімічних речовин (крім нікотину) порівняно з димом еталонної сигарети. Це не обов'язково дорівнює зниженню ризику на 95%. Перегляньте Важливу інформацію на IQOS.com.»* (інформація з опису до відео).

(450) Товариством у додатку 1 до Відповіді від 09.02.2024 наведено перелік і інших варіацій Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, що поширюються, зокрема на YouTube.

(451) **Щодо поширення Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, у матеріалах бренд-рітейлу Товариство зазначило таке.**

(452) Так, за наданою Товариством інформацією, воно поширює в матеріалах

⁶¹ https://iqos.com.ua/uk/news-list/iqos-dentists?gl=1*nd1yks* ga*MTAxNzE0NDgxMC4xNjg0MzQ2NzU0* ga_8RKTHCNYE2*MTcxMDE4Mjk0Ny44LjEuMTcxMDE4NjEwNy4wLjAuMA

⁶² <https://iqos.com.ua/uk/news-list/what-is-more-harmful-iqos-or-cigarettes>

⁶³ <https://www.pmi.com/markets/ukraine/uk/science-and-innovation/our-findings-to-date>

⁶⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=aenB5UsW8cQ&list=PLUyLWou0rkN4iFc9H2oytcZ8nPEve24fG&index=2>

⁶⁵ https://www.youtube.com/watch?v=bEAfgL_wCPI&list=PLUyLWou0rkN4iFc9H2oytcZ8nPEve24fG&index=3

⁶⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=ugA56O9Fog8&list=PLUyLWou0rkN4iFc9H2oytcZ8nPEve24fG&index=4>

⁶⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=Wf08czCBSb0&list=PLUyLWou0rkN4iFc9H2oytcZ8nPEve24fG&index=5>

⁶⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=BBBup818xKU&list=PLUyLWou0rkN4iFc9H2oytcZ8nPEve24fG&index=6>

бренд-рітейлу такі варіації Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них:

1. *«Повний перехід на IQOS – це менший ризик для здоров'я, ніж продовжувати палити.* Джерело: виходячи з сукупності наявних доказів щодо IQOS порівняно із продовженням куріння. Ця інформація про продукцію надається споживачеві відповідно до статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів».»;*

2. *«Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовжувати курити. Аерозоль містить нікотин, що викликає залежність.**

Важливо: IQOS не виключає усіх ризиків.

** Виходячи з сукупності наявних доказів щодо IQOS порівняно з продовженням куріння. Перегляньте Важливу інформацію на IQOS.com. Не виключає усіх ризиків. Аерозоль містить нікотин, що викликає залежність. Тільки для використання повнолітніми. Ця інформація про продукцію надається споживачеві відповідно до статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів».*

- (453) Таким чином, варіації Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, поширювалися та поширюються, зокрема, на Вебсайті, на Вебсайті РМІ, на YouTube-каналі «IQOS Україна», у матеріалах для бренд-рітейлу тощо.
- (454) При цьому наведений вище та в додатку 1 до Відповіді від 09.02.2024, перелік варіацій Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, не є вичерпним, оскільки, як зазначило Товариство, через комплексний характер комунікаційної інфраструктури воно не може ідентифікувати всієї комунікації, яка може містити Твердження або їх варіації.

5.8. Щодо повноти, точності чи правдивості варіацій Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них

- (455) За результатами аналізу окремих варіацій Твердження 2 та пояснень / застережень до них, Комітетом встановлено, що разом з певними такими варіаціями поширюється активне посилання на рубрику Вебсайту «Важлива інформація», при натисканні на яке споживач переходить до рубрики, де поширюється розширена інформація щодо Продукції IQOS.
- (456) Так, здійснивши перехід до рубрики Вебсайту «Важлива інформація», вбачається, що серед значного обсягу інформації в ній поширено, зокрема, й така: *«На яку сукупність доказів ви посилаєтесь, стверджуючи, що перехід на IQOS становить менший ризик для здоров'я, ніж продовжувати курити? Сукупність доказів включає у себе дані клінічних досліджень компанії "Філіп Морріс Інтернешнл" (ми провели 10 клінічних досліджень з кількома тисячами учасників у США, Великобританії, Японії та Польщі), хімічний склад аерозолю та дані 18 неклінічних досліджень. Сукупність наявних доказів свідчить, що повний перехід на IQOS, хоч і не позбавлений всіх ризиків, становить менший ризик шкоди в порівнянні з продовженням куріння.»*
- (457) Отже, споживач може ознайомитися з інформацією щодо доказів, на яких ґрунтується висновок Товариства про те, що перехід на IQOS становить менший ризик для здоров'я, ніж продовжувати курити лише здійснивши наступну послідовність дій:
- 1) встановити (оскільки Товариство про це не зазначає), що при переході до рубрики Вебсайту «Важлива інформація» споживач отримає більш точну інформацію щодо доказів, на яких ґрунтується висновок щодо меншого ризику для здоров'я;
 - 2) перейти за посиланням до рубрики Вебсайту «Важлива інформація» та знайти серед значного обсягу різної інформації саме ту, яка стосується таких доказів;
 - 3) після вчинення зазначених дій ознайомитися з нею.

- (458) Разом із тим, як наведені вище варіації Твердження 2 з поясненнями / застереженнями до них, так й інші варіації, наведені Товариством у додатку 1 до Відповіді від 09.02.2024, містять стилістичні відмінності, а також певні технічні особливості, які зумовлені контекстом, у якому вони використовуються, проте такі відмінності не впливають на суть та значення Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до нього, а тому розглядаються Комітетом комплексно, без виокремлення його окремих варіацій.
- (459) Так, на підтвердження повноти, точності та правдивості варіацій Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, Товариство в додатку 2 до Відповіді від 09.02.2024 зазначило, зокрема 35 досліджень та надало витяги з них, перекладені на українську мову.
- (460) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (461) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (462) На підтвердження зменшення кількості токсичних речовин в аерозолі IQOS і диму від контрольної сигарети 3R4F, і комерційних сигарет Товариство в додатку 2 до Відповіді від 09.02.2024 зазначило ще 13 досліджень, предметом яких є *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (463) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (464) Враховуючи наведене, Товариство переконане, що наразі існує значна кількість доказів, зокрема, понад 50 наукових досліджень, а саме неклінічних (доклінічних) та клінічних досліджень, які проведені різними вченими і науковими установами різних країн світу, науково-експертні висновки українських вчених, які демонструють, що аерозоль IQOS містить значно нижчі рівні токсичних речовин порівняно із сигаретним димом, а відповідно є менш шкідливим для здоров'я.
- (465) **Щодо тривалості та видів таких досліджень Товариство зазначило таке.**
- (466) Товариство вказало, що чекати «багато років» на епідеміологічні дані недоцільно, оскільки можливість знизити захворюваність і ранню смертність в найближчій перспективі може бути втрачена через очікування результатів епідеміологічних даних.
- (467) Крім того, роль епідеміології в оцінці зниження ризику нових продуктів обмежена, оскільки епідеміологічні дослідження вимагають значного часу та широкого використання продукту, перш ніж буде виявлена відмінність для користувачів існуючих і нових продуктів.
- (468) У зазначеному контексті Товариство повідомило, що відсутність довготривалих епідеміологічних досліджень не перешкоджає висновку, що ексклюзивне використання IQOS порівняно з продовженням куріння знижує ризики для здоров'я, оскільки альтернативні методи досліджень і наукові докази, надані Комітету Товариством, підтверджують цей висновок.
- (469) Отже, на думку Товариства, численні неклінічні (доклінічні) та клінічні дослідження, надані останнім Комітету *(інформація, доступ до якої обмежено)*, проведені дослідниками РМІ, або на замовлення РМІ тощо, є достатнім підтвердженням того, що варіації Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, є повною, точною та правдивою інформацією.
- (470) **Щодо Рішення FDA слід зазначити таке.**
- (471) У якості додаткового підтвердження обґрунтованості варіацій Твердження 2, з

поясненнями / застереженнями до них, Товариство неодноразово наголошувало, що FDA хоч і не надало дозвіл на використання заяв про зменшений ризик для IQOS та HEETS, але на основі розгорнутого обґрунтування, наданого FDA компанією PMI, надало дозвіл на комерціалізацію IQOS як товару із «зменшеним впливом», у тексті якого опосередковано визнано «зменшений ризик» IQOS порівняно з курінням.

- (472) Разом із тим за результатами аналізу Рішення FDA встановлено, що в розділі «А. Висновки з огляду – Запит на видачу дозволу про зміну ризику» FDA, зокрема, зазначило: *«Наукові дослідження показали, що повний перехід від звичайних сигарет до системи IQOS може знизити ризики захворювань, пов'язаних з тютюном» та «Повний перехід на IQOS становить менший ризик шкоди, ніж продовження куріння сигарет» не є обґрунтованими. Вони відображають висновки рецензентів з чотирьох наукових дисциплін, які оцінювали заяви про модифікований ризик (токсикологія, епідеміологія, медична допомога, поведінкова та клінічна фармакологія), і узгоджуються з висновками Науково-консультативного комітету з тютюнових виробів (TPSAC). Хоча наявні наукові дані свідчать про те, що система IQOS виробляє нижчі концентрації багатьох шкідливих і потенційно шкідливих речовин (ШПШР) порівняно з сигаретним димом, а неклінічні дані вказують на сприятливий токсикологічний профіль системи IQOS порівняно зі спаленими сигаретами, загальна сукупність доказів не є достатньою для того, щоб продемонструвати, що повний перехід від спалених сигарет до системи IQOS знижує ризик захворювань або шкоди, пов'язаних з тютюнопалінням.»*
- (473) Також, відмовляючи у видачі дозволу на використання заяв про зменшений ризик для IQOS, FDA, зокрема, зазначило, що заявник не надав довгострокових епідеміологічних даних, які б свідчили про зниження ризику.
- (474) Отже, з Рішення FDA вбачається, що останнє не надавало дозволу на комерціалізацію IQOS як товару із зменшеним ризиком, що було обґрунтовано, зокрема відсутністю довгострокових епідеміологічних досліджень, а отже таке рішення не може вважатися додатковим підтвердженням обґрунтованості варіацій Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них.
- (475) Разом із цим, Комітетом враховано, що у цьому ж рішенні, надаючи дозвіл на зміну впливу відповідно до розділу 911(g)(2), FDA зазначило: *«Наведені порівняльні дані щодо аерозолів демонструють, що вміст багатьох інших ШПШР значно менший порівняно з сигаретним димом. Логічно очікувати, що повний перехід на систему IQOS від спалених сигарет також зменшить вплив цих компонентів. Хоча неклінічні та клінічні дослідження, включені до цих заявок, були недостатніми для того, щоб продемонструвати, що перехід повністю знижує ризик захворювання порівняно з курінням недопалених сигарет, і не досягли порогового рівня для видачі дозволу про зміну ризику на цей час, сукупність представлених доказів свідчить про те, що в подальших дослідженнях є досить імовірним вимірюване та суттєве зниження захворюваності або смертності серед окремих споживачів тютюну. Цей висновок ґрунтується, головним чином, на значному зменшенні вмісту в тютюновому димі ШПШР порівняно з тютюновим димом, що спалюється. Хоча деякі хімічні речовини, що викликають потенційне занепокоєння (не включені до списку ШПШР FDA), можуть міститися в IQOS в більших кількостях, збільшення вмісту цих компонентів не впливає на висновок про те, що значне зниження рівня ШПШР і результати токсикологічних досліджень з високою ймовірністю призведуть до зниження ризику захворюваності та смертності, пов'язаної з тютюнокурінням.»*
- (476) Таким чином, FDA хоч і не видало дозволу про зміну ризику для здоров'я Продукції IQOS через недостатність наданих доказів, зокрема довгострокових епідеміологічних

даних, для висновку про суттєве зниження ризику, проте, надаючи дозвіл про зміну впливу, зазначило, що наукові докази, доступні без проведення довгострокових епідеміологічних досліджень, демонструють, що вимірне та суттєве зниження захворюваності або смертності серед окремих споживачів тютюнових виробів є досить імовірним у подальших дослідженнях.

- (477) Крім того, з приводу необхідності проведення довгострокових досліджень Представництво ВООЗ та МОЗ зазначили таке.
- (478) **Представництво ВООЗ зазначило таке.**
- (479) Деякі незалежні дослідження показують значне зниження утворення та впливу деяких шкідливих і потенційно шкідливих компонентів порівняно зі стандартними сигаретами, і незалежні огляди галузевих даних дійшли такого ж висновку.
- (480) Однак зв'язок між ризиком і впливом на здоров'я є складним, і зменшення впливу цих шкідливих хімічних речовин не означає, що вони нешкідливі, а також не означає зниження ризику для людей.
- (481) Також Представництво ВООЗ зауважило, що довгостроковий вплив ТВЕН на здоров'я невідомий в частині їх використання та впливу їх викидів, і наразі недостатньо незалежних доказів відносного та абсолютного ризику тютюнових виробів для електричного нагрівання, а також недостатньо доказів на підтримку твердження про меншу шкоду порівняно зі звичайними сигаретами.
- (482) Враховуючи наведене, Представництво ВООЗ вважає, що необхідні додаткові незалежні довгострокові дослідження для обґрунтування заяв про зниження ризику та шкоди від тютюнових виробів для електричного нагрівання.
- (483) **У свою чергу МОЗ зазначило таке.**
- (484) МОЗ зазначило, що короткострокові дослідження можуть допомогти зібрати певні початкові дані і надати проміжні висновки, однак, для того щоб дійсно визначити, чи перехід на певний продукт становить менший ризик для здоров'я людей, ніж продовження куріння, потрібні довгострокові дослідження.
- (485) Зазвичай, довгострокові дослідження передбачають спостереження за великою групою осіб, які вживають даний продукт протягом тривалого періоду часу (десятиліття або навіть десятки років). Вказані дослідження дозволяють зрозуміти довгострокові впливи вживання продукту на здоров'я.
- (486) Необхідність довгострокових досліджень також спричинена комплексним характером здоров'я та чинників, які на нього впливають, динамікою користування продукції та зміною поведінкових звичок, побічними наслідками, які можуть проявлятися лише після тривалого використання Продукції IQOS тощо.
- (487) Таким чином, як Представництво ВООЗ, МОЗ, так і FDA зазначають, що задля додаткового та остаточного обґрунтування заяв про зниження ризику та шкоди від тютюнових виробів для електричного нагрівання порівняно із сигаретами потрібні довгострокові дослідження, зокрема епідеміологічні, які зможуть визначити довгострокові впливи IQOS на здоров'я споживачів у часі, які перейшли на використання такої продукції.
- (488) Проте, ані Представництво ВООЗ, ані МОЗ, станом на дату надання цих рекомендацій, не надали Комітету відповідних досліджень, зокрема довгострокових епідеміологічних, які можуть, зокрема, спростувати висновок Товариства щодо меншого ризику для здоров'я IQOS порівняно із сигаретами, який ґрунтується на

відповідних клінічних та неклінічних дослідженнях, які є нетривалими відносно епідеміологічних.

- (489) Враховуючи наведене, слід зазначити, що не дивлячись на те, що як Представництво ВООЗ, МОЗ, так і FDA не заперечують той факт, що деякі дослідження демонструють зниження утворення та впливу деяких шкідливих і потенційно шкідливих компонентів IQOS порівняно зі стандартними сигаретами, проте позиція зазначених установ зводиться до єдиної думки про те, що лише довгострокові дослідження, зокрема епідеміологічні, можуть бути остаточними доказами зменшення ризику використання Продукції IQOS порівняно із сигаретами в часі.
- (490) Факт відсутності довгострокових епідеміологічних досліджень не заперечується Товариством.
- (491) Крім того, з наданих Товариством Комітету матеріалів також вбачається, що автори окремих досліджень, на яких ґрунтується позиція Товариства щодо меншого ризику для здоров'я Продукції IQOS, вказують (*інформація, доступ до якої обмежено*).
- (492) Разом із тим жодна з варіацій Тверджень 2 не містить чіткої вказівки на конкретні докази, на яких ґрунтується висновок щодо меншого ризику для здоров'я, що поширюється в таких варіаціях, зокрема Товариство не зазначає, що вказаний висновок ґрунтується на клінічних та неклінічних дослідженнях, які обмежені відповідними часовими рамками, а отже є нетривалими відносно епідеміологічних, та проведені дослідниками РМІ, або на замовлення РМІ тощо.
- (493) Більше того, Товариство не зазначає в жодній із таких варіацій, що довгострокові епідеміологічні дослідження, у ході яких буде визначено вплив Продукції IQOS на здоров'я населення в часі, наразі відсутні.
- (494) На переконання Комітету, таке уточнення є необхідним, оскільки у споживача може виникнути помилкове враження про те, що висновок щодо меншого ризику для здоров'я ґрунтується на вже проведених довгострокових дослідженнях, які є доказами зв'язку між довгостроковим переходом до використання Продукції IQOS та запобіганням чи мінімізацією шкоди для курців.
- (495) Зазначене підтверджується результатами Опитування.
- (496) Учасники опитування повідомили, що сприймають інформацію щодо досліджень, на яких ґрунтується висновок Товариства щодо меншого ризику для здоров'я Продукції IQOS, ніж продовжувати курити (Питання № 4), таким чином:
- 56% учасників опитування вважають, що висновок щодо меншого ризику для здоров'я базується на довгострокових наукових випробуваннях / дослідженнях;
 - 44% учасників опитування вважають, що висновок щодо меншого ризику для здоров'я базується на короткострокових наукових випробуваннях / дослідженнях;
 - 1% учасників опитування зазначили свої варіанти, а саме: Вважаю, що ризик однаковий; Не можу сказати.
- (497) Комітетом окремо проаналізовано відповіді учасників Опитування на Питання № 1, які зазначили, що під час вибору (або потенційного вибору) вплинула (або потенційно вплинула б) на їх намір стати споживачем Продукції IQOS саме інформація про те, що «IQOS виділяє в середньому на 95% нижчі рівні шкідливих хімічних речовин, порівняно з сигаретами» та/або «IQOS становить менший ризик для здоров'я ніж продовжувати курити сигарети».

- (498) Так, зазначені учасники опитування у відповідь на Питання № 4 повідомили, що сприймають інформацію щодо досліджень, на яких ґрунтується висновок Товариства щодо меншого ризику для здоров'я Продукції IQOS, ніж продовжувати курити, таким чином:
- 72% учасників опитування вважають, що висновок щодо меншого ризику для здоров'я базується на довгострокових наукових випробуваннях / дослідженнях;
 - 28% учасників опитування вважають, що висновок щодо меншого ризику для здоров'я базується на короткострокових наукових випробуваннях / дослідженнях;
 - свій варіант не обрав жоден учасник опитування.
- (499) При цьому неправильне сприйняття споживачами інформації щодо досліджень, які покладено в основу висновку щодо меншого ризику для здоров'я, що поширюється в варіаціях Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них, зокрема щодо їх виду, тривалості, суб'єктів проведення тощо, може призвести до помилкового сприйняття Продукції IQOS як абсолютно безпечної та у зв'язку із цим вплинути на наміри споживачів щодо її придбання.
- (500) Вказане помилкове сприйняття споживачів може виникати, зокрема, через те, що окремі твердження щодо меншого ризику для здоров'я поширюються нерозривно з інформацією щодо того, що IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно із сигаретами, що поширюється у варіаціях Твердження 1.
- (501) Зазначене підтверджується результатами Опитування.
- (502) Учасники Опитування у відповідь на Питання № 3 повідомили, що сприймають інформацію щодо меншого ризику Продукції IQOS, ніж продовжувати курити разом із твердженням про виділення Продукцією IQOS на 95 % менше шкідливих хімічних речовин (варіація Твердження 2, що поширюється з варіацією Твердження 1), таким чином:
- 14% учасників опитування вважають, що IQOS є повністю (абсолютно) безпечним для здоров'я;
 - 41% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS є безпечнішим для здоров'я порівняно з продовженням куріння сигарет;
 - 38% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS має такі ж ризики для здоров'я, як і в разі продовження куріння сигарет;
 - 6% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS збільшує ризик для здоров'я порівняно з курінням сигарет;
 - 1% учасників опитування зазначили свої варіанти, а саме: Ми не знаємо реальних ризиків куріння айкосу; Не відповідає дійсності; Ризики завжди є.
- (503) За результатами аналізу відповідей учасників Опитування, які стали (або потенційно стали б) споживачами Продукції IQOS саме через поширення щодо такої продукції відомостей, зокрема щодо меншого ризику для здоров'я, порівняно з продовженням куріння, зазначили таке.
- (504) Вказані Учасники опитування у відповідь на Питання № 3 повідомили, що сприймають інформацію щодо меншого ризику Продукції IQOS ніж продовжувати курити разом з твердженням про виділення Продукцією IQOS на 95 % менше шкідливих хімічних речовин (варіація Твердження 2, що поширюється з варіацією Твердження 1), таким чином:

- 18% учасників опитування вважають, що IQOS є повністю (абсолютно) безпечним для здоров'я;
 - 56% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS є безпечнішим для здоров'я порівняно з продовженням куріння сигарет;
 - 23% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS має такі ж ризики для здоров'я, як і в разі продовження куріння сигарет;
 - 3% учасників опитування вважають, що повний перехід на IQOS збільшує ризик для здоров'я порівняно з курінням сигарет;
 - свій варіант не обрав жоден учасник опитування.
- (505) Із зазначеного можна зробити висновок, що як споживачі нікотиновмісної продукції, так і окремо споживачі, які стали (або потенційно стали б) споживачами Продукції IQOS саме через поширення щодо такої продукції відомостей, зокрема щодо меншого ризику для здоров'я, порівняно із сигаретами, невірною сприймають інформацію, поширену у варіаціях Твердження 2, з поясненнями / застереженнями до них.
- (506) При цьому посилання на рубрику Вебсайту «Важлива інформація» (активне посилання) в окремих поясненнях / застереженнях до варіацій Твердження 2 є обмежено ефективним та таким, що не покращує доступність отримання споживачами інформації, яку бажає довести до їх відома Товариство, а отже не є належним способом інформування споживачів, зокрема щодо доказів, на яких ґрунтується висновок щодо меншого ризику Продукції IQOS для здоров'я.
- (507) Зазначене, у свою чергу, позбавляє споживача можливості отримати точні відомості щодо того, що вказані висновки про зниження ризику ґрунтуються саме на клінічних та неклінічних дослідженнях, які обмежені відповідними часовими рамками, а не на відповідних довгострокових епідеміологічних дослідженнях, у ході яких, зокрема визначено довгострокові впливи Продукції IQOS порівняно із сигаретами, на здоров'я споживачів у часі.
- (508) При цьому поширення такої інформації безпосередньо у відповідному твердженні є необхідним, оскільки споживачі не повинні мати хибних переконань щодо обсягу доказів відносно менших ризиків та/або шкоди Продукції IQOS, а також не повинні бути введені в оману щодо поточного стану досліджень, пов'язаних із цим продуктом.
- (509) Разом із тим у разі необхідності деталізації, доповнення тощо певної інформації, яка міститься безпосередньо у твердженні, така деталізація має поширюватися доступним для сприйняття способом, шрифтом тощо.
- (510) Комітет звертає увагу Товариства на врахування вищезазначеного і під час формування позиції щодо способу поширення варіацій Твердження 1 з поясненнями / застереженнями до них, оскільки споживачами невірною сприймається інформація щодо кількості порівнюваних речовин (їх рівнів), що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет.
- (511) Отже, враховуючи значущість питання, що стосується здоров'я населення, інформація про докази, на яких ґрунтується висновок Товариства щодо меншого ризику для здоров'я Продукції IQOS порівняно з сигаретами, що поширюється у варіаціях Твердження 2, а також інформація щодо точної кількості рівнів порівнюваних речовин, що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет, що поширюється у варіаціях Твердження 1, має бути точною, зрозумілою та легкодоступною для споживача, без надмірного навантаження останнього, зокрема щодо її пошуку серед значного обсягу інформації та без використання гіперпосилань.

- (512) Отже, інформація про докази, на яких ґрунтується висновок Товариства щодо меншого ризику для здоров'я Продукції IQOS порівняно з сигаретами, та інформація щодо точної кількості рівнів порівнюваних речовин, що виділяються при використанні (курінні) Продукції IQOS та сигарет, має бути в повному обсязі відображена саме у відповідній варіації Тверджень 1 та 2, а не в поясненнях / застереженнях до таких варіацій тощо.
- (513) При цьому, як пояснення чи застереження до таких тверджень, які мають поширюватися доступним для сприйняття способом, так і посилання на певні рубрики, у разі їх використання, повинні відображати лише розширене пояснення відповідної варіації Тверджень, а не основну її суть, зокрема щодо обсягу доказів, на яких ґрунтується той чи інший висновок, кількості рівнів порівнюваних речовин тощо.
- (514) Враховуючи надані Товариством докази, дослідження тощо, а також позицію Представництва ВООЗ та МОЗ, приймаючи до уваги рішення FDA, щодо необхідності проведення довгострокових досліджень, зокрема епідеміологічних, які можуть стати доказами довгострокового впливу IQOS порівняно із сигаретами на здоров'я населення в часі, а також результати Опитування, які свідчать про неправильне сприйняття споживачами такої інформації, є підставою для такого: Твердження 2 – «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння» з поясненнями / застереженнями до нього, а також його варіації, що не містять інформації щодо досліджень, на яких ґрунтується такий висновок, зокрема щодо тривалості, виду, суб'єктів проведення таких досліджень тощо, які покладено в основу висновку щодо меншого ризику для здоров'я, що поширюється в зазначених варіаціях, є неточними.

6. ВИСНОВКИ ЩОДО ДІЙ ТОВ «ФІЛІП MORRIS СЕЙЛЗ ЕНД ДИСТРИБ'ЮШН»

- (515) Відповідно до вимог статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема, внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на намір цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (516) Інформацією, що вводить в оману, є, зокрема, відомості, які:
- містять неповні, неточні або неправдиві дані про походження товару, виробника, продавця, спосіб виготовлення, джерела та спосіб придбання, реалізації, кількість, споживчі властивості, якість, комплектність, придатність до застосування, стандарти, характеристики, особливості реалізації товарів, робіт, послуг, ціну і знижки на них, а також про істотні умови договору;
 - містять неповні, неточні або неправдиві дані про фінансовий стан чи господарську діяльність суб'єкта господарювання;
 - приписують повноваження та права, яких не мають, або відносини, в яких не перебувають;
 - містять посилання на обсяги виробництва, придбання, продажу чи поставки товарів, виконання робіт, надання послуг, яких фактично не було на день поширення інформації.

- (517) Дії Товариства, які полягають у поширенні невизначеному колу осіб неточних відомостей у вигляді твердження «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами» та його варіацій із поясненнями / застереженнями до них, та твердження «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння» та його варіацій із поясненнями / застереженнями до них, що можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання Продукції IQOS цього суб'єкта господарювання, містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.
- (518) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

З метою припинення дій, які містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, що полягають у поширенні неточної інформації про властивості пристроїв для нагрівання тютюну (аерозолів) IQOS та тютюновмісних виробів (стіків) до них, що може вплинути на наміри споживачів щодо придбання такої продукції в товариства з обмеженою відповідальністю «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн», керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає товариству з обмеженою відповідальністю «Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн» такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», що полягають у поширенні неточної інформації про властивості пристроїв для нагрівання тютюну (аерозолів) IQOS та тютюновмісних виробів (стіків) до них у такому твердженні: «IQOS виділяє на 95% менше шкідливих хімічних речовин порівняно з сигаретами» з поясненнями / застереженнями до нього, а також у всіх його варіаціях із поясненнями / застереженнями до них, у всіх місцях поширення такої інформації.

2. Припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», що полягають у поширенні неточної інформації про властивості пристроїв для нагрівання тютюну (аерозолів) IQOS та тютюновмісних виробів (стіків) до них у такому твердженні: «Повний перехід на IQOS становить менший ризик для вашого здоров'я, ніж продовження куріння» з поясненнями / застереженнями до нього, а також у всіх його варіаціях із поясненнями / застереженнями до них, у всіх місцях поширення такої інформації.

3. Інформувати споживачів про властивості пристроїв для нагрівання тютюну (аерозолів) IQOS та тютюновмісних виробів (стіків) до них способом, який не вводитиме в оману.

Рекомендації Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО